

Účetnictví

Daně

Právo

**Dotace a investiční
pobídky**

dReport: Leden 2021

Zalistujte si v pravidelném přehledu daňových, právních a účetních novinek, získajte nové informace z oblasti dotací a investičních pobídek.

Daně

**Dotace a investiční
pobídky**

dReport: Leden 2021

Zalistujte si v pravidelném přehledu novinek z daní, dotací a investičních pobídek.

Daňový balíček nabyl účinnosti 1. 1. 2021

I přesto, že prezident Miloš Zeman odmítl podepsat novelu zákona o daních z příjmů pro rok 2021 (sněmovní tisk 910), byla novela 31. 12. 2020 vyhlášena ve Sbírce zákonů pod č. 609/2020 Sb. a nabývá tak účinnosti ke dni 1. 1. 2021. Účinnost zákona však může být ovlivněna diskusí, zda prezident odmítnutím podpisu zákon vetoval, či nikoliv, a případným podáním ústavní stížnosti k Ústavnímu soudu ČR.

Tím, že novela zákona o daních z příjmů nabývá účinnosti ke dni 1. 1. 2021, bude její aplikovatelnost a výklad přechodných ustanovení jednodušší. Nicméně pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob z toho mimo jiné plyne, že budou všichni podléhat novému systému zdanění již od roku 2021, a to bez možnosti volby (možnost volby mezi stávajícím a novým způsobem zdaňování pro fyzické osoby byla v přechodných ustanoveních navrhována právě pro situaci, kdy by zákon k 1. 1. 2021 účinnosti nenabyl). Již v lednu 2021 tak bude třeba řešit aktuální témata:

Nastavení daňových odpisů:

- zvýšení limitní částky pro kategorizaci hmotného majetku ze současných 40 tis. Kč na 80 tis. Kč (s možností zpětného využití již od 1. 1. 2020);
- zrušení speciálních daňových odpisů nehmotného majetku (s možností zpětného využití již od 1. 1. 2020);
- zavedení mimořádných odpisů pro 1. a 2. odpisovou skupinu (s možností zpětného využití již od 1. 1. 2020).

Změny v dani z příjmů fyzických osob a zaměstnanecké benefity:

- zrušení superhrubé mzdy a zavedení progresivního zdanění se sazbou 15 % a 23 % pro fyzické osoby;
- daňové zvýhodnění stravenkového paušálu;
- úprava daňové slevy na poplatníka na 27 840 Kč pro rok 2021 a na 30 840 Kč pro rok 2022;
- odstranění maximální možné částky daňového bonusu na děti.

A další:

- zjednodušení v oznámení o příjmech plynoucích do zahraničí podle § 38da zákona o daních z příjmů;
- bezúplatné nepeněžitě plnění (nepeněžitý dar) poskytnuté v souvislosti s výskytem koronaviru SARS-CoV-2 bude považováno za daňově uznatelný náklad, pokud bude poskytnuté v období od 1. března 2020 do 31. prosince 2020;
- změny ve zdaňování dluhopisů a další.

Všechny otázky týkající se novely zákona o daních z příjmů pro rok 2021 a její případné dopady i do roku 2020 s Vámi budeme rádi diskutovat a velmi se tímto těšíme na naši spolupráci.

Roman Ženatý
rzenaty@deloittece.com

Tereza Kavan Klimešová
tklimesova@deloittece.com

Daňový balíček: změny daňových odpisů od 1. 1. 2021

Daňový balíček, resp. zákon č. 609/2020 Sb., vyšel ve Sbírce zákonů ČR dne 31. prosince 2020 a nabyl tak účinnosti k 1. 1. 2021. Účinnost zákona byla v prosinci 2020 předmětem diskusí, kdy bylo otázkou, zda prezident odmítnutím podpisu zákon vetoval, či nikoliv, a v návaznosti na to opozice zvažuje v této věci podání ústavní stížnosti k Ústavnímu soudu ČR. Ať už tato politická debata bude pokračovat jakkoli, vycházíme-li z účinnosti k 1. 1. 2021, je třeba s daňovými novinkami roku 2021 pracovat již nyní. Jedná se totiž o velmi aktuální téma, a to především v oblasti daňových odpisů, které lze dle přechodných ustanovení za určitých podmínek uplatnit i zpětně do roku 2020. Daňový balíček přinesl v rámci boje proti koronavirové krizi hned tři změny v oblasti daňového odpisování a právě jim se budeme v článku věnovat.

Zvýšení limitu vstupní ceny pro definici hmotného majetku

Zákon o daních z příjmů nově definuje hmotný majetek (ve smyslu samostatných hmotných movitých věcí, zvířat a jejich skupin apod.) jako položku se vstupní cenou nad 80 tis. Kč, došlo tak ke zdvojnásobení současného limitu. Ke stejnému zvýšení na částku 80 tis. Kč potom došlo i u technického zhodnocení hmotného majetku. Dle přechodných ustanovení se tyto nové, vyšší limity vztahují na hmotný majetek pořízený u poplatníka od 1. 1. 2021. Jinými slovy nová právní úprava se vztahuje na majetek pořízený od nabytí účinnosti zákona bez ohledu na zdaňovací období konkrétního poplatníka. Firmě, která má zdaňovací období nastavené jako hospodářský rok, například od září 2020 do srpna 2021, se může snadno stát, že identický hmotný majetek s pořizovací cenou 70 tis. Kč pořízený v listopadu 2020 bude odepisovat jako hmotný majetek podle zákona o daních z příjmů dle příslušné odpisové skupiny a stejný majetek pořízený v červenci 2021 (taktéž s pořizovací cenou 70 tis. Kč) bude pro daňové účely odepisovat jako dlouhodobý drobný hmotný majetek, tedy na úrovni účetních odpisů.

V této souvislosti je vhodné připomenout, že podle přechodných ustanovení je možné použít zvýšený limit pro vstupní cenu také pro hmotný majetek pořízený od 1. ledna 2020 a pro technické zhodnocení hmotného majetku dokončené a uvedené do stavu způsobilého obvyklému užívání od 1. ledna 2020. Novela tak umožňuje uplatnění výhody i zpětně. Při aplikaci vyššího limitu je však třeba zvýšené opatrnosti. A to především proto, že limit vstupní ceny pro definici hmotného majetku je čistě daňovou záležitostí. Při rozhodování o uplatnění zvýšené hodnoty zpětně stále hraje hlavní roli účetní zachycení takového majetku. Pokud totiž účetnictví majetek rozeznává a účetně odepisuje, není možné z daňového hlediska takový majetek do limitu 80 tis. Kč uplatnit v jednorázových nákladech daného období, ale do základu daně budou vstupovat pouze jeho účetní odpisy jakožto odpisy dlouhodobého drobného hmotného majetku.

První reakcí poplatníka většinou bývá, že se vybraný majetek v systému přeúčtuje z majetkových účtů do výsledovky, tzn. majetek pořízený od 1. 1. 2020 do částky 80 tis. Kč jednoduše v účetnictví přeúčtuje do nákladů s tím, že se takto uplatní i v základu daně. Takový postup účetní jednotky však může být ošemetný a případně v rozporu se zákonem o účetnictví. Je třeba zdůraznit základní principy vedení účetnictví, a to především skutečnost, že účetní jednotka si na začátku účetního období stanoví účetní metody, které během účetního období nemůže měnit. A stanovení limitní částky pro rozeznání dlouhodobého hmotného majetku účetní metodou bezesporu je. Je pravda, že účetní předpisy určité možnosti změny účetní metody připouští, je však třeba mít na paměti, že tímto důvodem nemůže být změna daňové legislativy. Pokud je tedy uvažováno o změně účetní metody, potom lze doporučit zejména diskusi s auditorem.

Zrušení speciálních daňových odpisů nehmotného majetku

Další změnou, kterou daňový balíček přináší, je zrušení všech speciálních ustanovení zákona o daních z příjmů v otázce definice a odpisování nehmotného majetku. Výsledkem tedy je, že pro nehmotný majetek pořízený od 1. 1. 2021 bude pro jeho rozeznání a odpisování klíčové účetní posouzení. Účetní jednotka eviduje dlouhodobý nehmotný majetek podle interní směrnice, a to od částky, která odpovídá věrnému a poctivému obrazu účetnictví. Následující účetní odpisy se tak nově promítnou do základu daně. Jinými slovy pokud nehmotný majetek účetnictví posoudí jako jednorázový náklad, stejným způsobem bude převzat do daňového základu. Pokud účetnictví nehmotný majetek rozezná jako dlouhodobý nehmotný majetek a bude jej podle své interní směrnice odepisovat, potom budou za daňově uznatelný náklad považovány právě tyto účetní odpisy. Opět připomínáme, že i tento nový způsob odpisování lze na základě uvážení poplatníka aplikovat i pro nehmotný majetek, který byl pořízený od 1. 1. 2020.

Zpětné uplatnění odpisů na účetní úrovni u nehmotného majetku zřejmě v obecné rovině problematické nebude. Nicméně i v tomto případě je třeba úvahy nad účetní směrnicí, kterou účetní jednotka pro odpisy dlouhodobého nehmotného majetku používá. Nový způsob daňového posouzení nehmotného majetku povede totiž některé účetní jednotky k tomu, aby jednak zvážily limit, od kterého dlouhodobý nehmotný majetek rozeznávají (změna metody), a také délku účetních odpisů, která je u takového majetku nastavena (změna odhadu). Stejně jako pro změnu účetní metody i pro změnu odhadu potom platí, že nová daňová legislativa není sama o sobě legitimním důvodem pro jejich změnu. Pokud tedy o podobných úpravách v účetnictví uvažujete, je vhodné kontaktovat svého auditora a nahléd na tyto oblasti diskutovat.

Zavedení mimořádných odpisů pro 1. a 2. odpisovou skupinu

Novela v neposlední řadě přináší také znovuzavedení tzv. mimořádných odpisů podle § 30a zákona o daních z příjmů. Tato možnost mimořádných odpisů se týká hmotného majetku zařazeného v první a druhé odpisové skupině a pořízeného v období od 1. ledna 2020 do 31. prosince 2021. Majetek zařazený v první odpisové skupině se odepíše bez přerušení za 12 měsíců, rovnoměrně až do výše 100 % vstupní ceny. Majetek zařazený v druhé odpisové skupině potom za 24 měsíců, přičemž za prvních 12 měsíců se uplatní odpisy rovnoměrně do výše 60 % vstupní ceny a za dalších 12 měsíců rovnoměrně do výše 40 % vstupní ceny.

Dochází tak k poměrně zásadnímu zkrácení odpisové doby, a to u první odpisové skupiny ze tří let na 12 kalendářních měsíců a u druhé odpisové skupiny z pěti let na 24 kalendářních měsíců. Při zvažování možnosti uplatnění mimořádných odpisů se často zapomíná na skutečnost, že tyto odpisy může uplatnit pouze první vlastník takového majetku a že jsou vyžadovány zvláštní způsoby evidence a odepisování jeho technického zhodnocení.

Dle přechodných ustanovení je možné mimořádné odpisy uplatnit zpětně, a to pro majetek pořízený od 1. ledna 2020. Upozorňujeme na to, že v odborných kruzích probíhají diskuse, zda zpětným uplatněním mimořádných odpisů nedochází ke změně způsobu odepisování tohoto majetku, což zákon o daních z příjmů obecně nedovoluje. Nicméně úmysl zákonodárce je z textu přechodného ustanovení zřejmý, a proto vnímáme, že Ministerstvo financí ČR má v současné době za to, že zpětné uplatnění mimořádných odpisů je v souladu se zákonem o daních z příjmů.

V našem článku jsme chtěli zdůraznit, že aplikace novely v otázce daňových odpisů, a to především zpětně k 1. 1. 2020, nebude zcela přímočarou záležitostí a je třeba zvažovat různé aspekty, tedy nejen ty daňové a účetní, ale i pracnost zvoleného řešení.

Roman Ženatý
rzenaty@deloittece.com

Marie Velflová
mvelfová@deloittece.com

Brexit: daň z příjmů právnických osob

Evropská unie a Velká Británie se nakonec shodly na podmínkách obchodní dohody a podařilo se jim dojednat pravidla vzájemných vztahů v různých oblastech. Nicméně z pohledu daně z příjmů právnických osob je pořád nutné mít na paměti fakt, že Velká Británie již není členským státem EU (ani EHP), a ani uzavřená dohoda na této skutečnosti nic nemění. Co tedy znamená odchod Velké Británie pro oblast daně z příjmu právnických osob? A na jaké změny by se měly firmy připravit?

První aspekt, který asi všechny čtenáře logicky napadne, je (ne) aplikace různých osvobození na příjmy vyplácené z ČR do Velké Británie. Vzhledem k tomu, že Spojené království již od 1. 1. 2021 není členem EU, nejsou naplněny zákonné podmínky pro osvobození např. dividend, licenčních poplatků anebo prodeje podílu v české společnosti. Určité výhody jsou nicméně i nadále zachovány vzhledem k existenci smlouvy o zamezení dvojímu zdanění, která je historicky uzavřena mezi Spojeným královstvím a Českou republikou. Podle příslušných ustanovení této smlouvy by tak i nadále Česká republika neměla mít právo rezidentovi ze Spojeného království zdanit úrokové příjmy nebo příjmy z prodeje podílů v českých společnostech. Dividendy vyplácené do Spojeného království však podléhají zdanění v České republice (srážkové dani), a to ve výši 5 nebo 15 procent v závislosti na výši podílu v dceřiné společnosti.

Vedle těchto zřejmých aspektů jsou však i další situace, kdy by měly být společnosti obezřetné a zvážit, jejich dopad na své podnikání. Jedná se například o situace, kdy zahraniční nerezidentní poplatník má příjmy, ze kterých mu je v České republice sražena daň (např. příjmy z pronájmu movité věci využívané na území ČR, licenční poplatky aj.). Po konci zdaňovacího období pak nerezidentní poplatník v ČR podal daňové přiznání a zohlednil si odvedenou srážkovou daň na svoji daňovou povinnost (pozn. jedná se o postup dle §36 odst. 8 zákona o daních z příjmů).

Tento postup již po novém roce není nerezidentům ze Spojeného království umožněn, neboť jsou k němu oprávněni jen nerezidenti z EU nebo EHP.

Stejně tak mohou být limitované různé transakce (fúze, odštěpení, vklady) – respektive může být omezena možnost převodu daňových ztrát a případných dalších daňově relevantních položek, pokud některá ze zúčastněných společností je ze Spojeného království. Vnitropodnikové reorganizace (nejen) v souvislosti s brexitem je také nutné správně posuzovat z hlediska případných změn funkcí a rizik tak, aby vnitropodnikové toky byly v souladu s pravidly tržního odstupu. Je možné, že přejednání nebo ukončení smluv či aktivit v souvislosti s brexitem může mít zásadní daňové dopady, které je potřeba správně posoudit.

Pozor by si měly dát i české společnosti, které mají obchodní partnery ze Spojeného království, zejména pokud mají v České republice zřízený odštěpný závod (dříve organizační složku) nebo stálou provozovnu. Tím, že se Spojené království stalo „třetí zemí“, může se u některých typů zdanitelných příjmů se zdrojem v České republice uplatňovat na straně plátce povinnost zajištění daně (pozn. tato povinnost se neuplatňuje v rámci EU/EHP).

Závěrem upozorňujeme také na tzv. překvalifikaci daňově nezatelných úroků z titulu nízké kapitalizace nebo rozdílu v transferových cenách na dividendu, opět ve vztahu k nerezidentům mimo EU/EHP. V případě mateřských společností ze Spojeného království je tedy potřeba zvážit zejména kapitálovou vybavenost, respektive zadlužení českých dceřiných společností, a posoudit v návaznosti na výpočet nízké kapitalizace případné dopady.

Tereza Petrášová
tpetrasova@deloittece.com

Oznamovací povinnost přeshraničních uspořádání dle DAC VI od 1. ledna 2021

Na základě implementace šesté novely Směrnice o správní spolupráci v oblasti daní (tzv. DAC VI) byla v členských státech EU včetně České republiky zavedena povinnost oznamovat finančním úřadům některé přeshraniční transakce a další uspořádání, která splňují zákonem definované charakteristické znaky. Bližší informace k dané problematice jsme vám již přinesli v článku [Směrnice DAC 6: Nová povinnost dopředu oznamovat finančním úřadům některé transakce](#).

Začátek oznamovací povinnosti byl prostřednictvím [nařízení vlády](#) v České republice posunut na začátek roku 2021. Konkrétně jsou lhůty pro splnění oznamovací povinnosti následující:

- **do 30. 1. 2021** pro přeshraniční uspořádání, která byla zpřístupněna či připravena k zavedení nebo jejichž první krok byl již realizován v období od 1. 7. 2020 do 31. 12. 2020 (včetně);
- **do 28. 2. 2021** pro přeshraniční uspořádání, jejichž první krok byl realizován v období od 25. 6. 2018 do 30. 6. 2020 (včetně); a
- **do 30 dnů** ode dne, kdy bylo uspořádání zpřístupněno či připraveno pro zavedení nebo jejichž první krok byl realizován (podle toho, který nastane nejdříve) pro uspořádání realizovaná od 1. 1. 2021.

V této souvislosti upozorňujeme, že finanční správa v prosinci na svých webových stránkách publikovala [nejčastější otázky a odpovědi ve vztahu k problematice DAC6](#). V říjnu 2020 také zveřejnila [elektronický formulář](#) Oznámení DAC6.

Smyslem této evropské regulace je získat pro finanční správu lepší přehled o využívání daňových předpisů a případném agresivním daňovém plánování. Nicméně parametry oznamovací povinnosti byly definovány velmi široce, a mohou tak v některých případech dopadat i na zcela standardní přeshraniční transakce, a to nejen vnitroskupinové, ale také ve vztahu k nezávislým subjektům.

Doporučujeme proto prověřit, nakolik se může tato nová povinnost vztahovat i na vás nebo vaši společnost, a případně identifikovat možná přeshraniční uspořádání, která by oznamovací povinnosti mohla podléhat.

V případě, že si nejste jisti, zda by se vás nebo vaší společnosti tato povinnost mohla týkat, nebo pokud potřebujete asistenci s nastavením souvisejících interních procesů ve vztahu k této nové oznamovací povinnosti, se na nás neváhejte obrátit.

Catherine Slavíčková
cslavickova@deloittece.com

Tereza Petrášová
tpetrasova@deloittece.com

Novela zákona o dani z nemovitých věcí: Kdo má povinnost podat v roce 2021 daňové přiznání?

Na základě novely zákona o dani z nemovitých věcí je v případě rozporu mezi údaji v katastru nemovitostí a skutečným stavem rozhodující druh pozemku evidovaný v katastru nemovitostí. Pro poplatníky, kteří historicky ve svých přiznáních k dani z nemovitých věcí vycházeli ze skutečného stavu pozemků, to může znamenat povinnost podat daňové přiznání v roce 2021.

V polovině roku 2020 byla Poslanecké sněmovně předložena novela zákona o dani z nemovitých věcí, o které jsme vás informovali v článku [Významná změna v zákoně o dani z nemovitých věcí](#). Návrh již prošel schvalovacím procesem a zákon byl dne 31. 12. 2020 vyhlášen ve Sbírce zákonů. Pro zdaňovací období 2021 tedy platí, že pro účely daně z pozemků je rozhodující druh pozemku evidovaný v katastru nemovitostí bez ohledu na to, zda odpovídá skutečnému stavu, přičemž rozhodující je stav k 1. lednu roku, na který je daň stanovována. Pouze pokud není u pozemku evidován v katastru nemovitostí jeho druh, je pro účely daně z pozemků rozhodující jeho skutečný stav.

Pokud poplatník historicky postupoval dle judikatury a do přiznání k dani z nemovitých věcí uváděl druh pozemku dle jeho skutečného stavu, který se lišil od stavu v katastru nemovitostí, a tento rozdíl k 1. lednu 2021 stále přetrvává, bude třeba podat přiznání k dani z nemovitých věcí na rok 2021, kde bude druh pozemku již uveden dle stavu zaneseného v katastru nemovitostí.

Standardní lhůtou pro podání daňového přiznání k dani z nemovitých věcí je 31. leden daného kalendářního roku. Nicméně pro rok 2021 Ministerstvo financí informovalo ve [Finančním zpravodaji č. 3/21](#), že z důvodu mimořádné pandemické situace budou prominuty sankce za opožděné podání přiznání k dani z nemovitých věcí za podmínky, že k podání daňového přiznání dojde nejpozději dne 1. dubna 2021. Pro úplnost uvádíme, že lhůty pro placení daně zůstávají prozatím nedotčené.

V případě, že si nejste jisti, zda by se vás nebo vaší společnosti tato povinnost mohla týkat, nebo pokud potřebujete asistenci s přípravou daňového přiznání k dani z nemovitých věcí, se na nás neváhejte obrátit.

Emma Laurenčíková
elaurencikova@deloittece.com

Daniela Lůžková
dluzkova@deloittece.com

Doporučení OECD v oblasti převodních cen v souvislosti s dopady pandemie covidu-19

Mimořádné ekonomické podmínky vzniklé v souvislosti s pandemií covidu-19 a návazné reakce vlád v jednotlivých zemích mohou přinášet řadu praktických potíží při aplikaci principu tržního odstupu. Dne 18. prosince 2020 proto vydala Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj („OECD“) zprávu obsahující doporučení pro daňové poplatníky i finanční správy, jak postupovat při aplikaci pravidel pro převodní ceny v obdobích zasažených pandemií covidu-19.

Zpráva OECD zdůrazňuje, že základní východisko Směrnice o převodních cenách pro nadnárodní podniky a daňové správy („Směrnice“), tj. pravidlo tržního odstupu, je považováno za efektivně použitelné ve většině případů a lze se na něj spolehnout i za tak mimořádných podmínek, jakými jsou okolnosti vyvolané pandemií covidu-19. OECD rovněž akcentuje, že tato doporučení nepředstavují rozšíření Směrnice jako takové, ale spíše praktickou pomůcku, jak princip tržního odstupu a Směrnici aplikovat ve ztížených podmínkách současné pandemie. Doporučení zaměřují pozornost na čtyři prioritní témata, u nichž se předpokládají nejvýznamnější problémy při praktické aplikaci, a těmi jsou: (i) srovnávací analýza, (ii) ztráty a alokace specifických nákladů vyvolaných pandemií covidu-19, (iii) dopad vládních asistenčních programů a (iv) dopad na tzv. závazná posouzení ceny mezi spojenými osobami (angl. Advance Pricing Agreements, „APA“).

Srovnávací analýza

Pandemie může mít významný dopad na cenotvorbu mezi nespřízněnými osobami, a proto dosud běžně využívaná historická data mohou mít mnohem nižší vypovídací hodnotu a nebude možné se na ně zcela spoléhat. Navíc, finanční data za období roku 2020 nebudou k dispozici dříve než v polovině roku 2021, spíše však později. Doporučení proto naznačují, jaká alternativní data bude možné použít k identifikaci dopadu pandemie covidu-19 na hospodaření jednotlivých společností nebo odvětví. Dále je při srovnávací analýze nutné ověřit, že srovnatelné společnosti čelily obdobným podmínkám nebo restrikcím.

Ztráty a alokace specifických nákladů v souvislosti covidem-19

Řada nadnárodních skupin zaznamenaná v důsledku pandemie nemalé ztráty, a to ať už z důvodu snížení poptávky, narušení dodavatelско-odběratelského řetězce, nebo v důsledku mimořádných jednorázových nákladů. Při alokaci ztrát nebo mimořádných nákladů mezi jednotlivé členy skupiny je třeba zvážit řadu okolností, zejména však rozložení rizik mezi spřízněnými osobami a skutečnost, jak se toto rozložení rizik odráží v cenotvorbě. Dále je pak třeba zhodnotit, jestli a jak by mezi sebou tyto náklady rozdělily nezávislé společnosti. Nakonec je možné rovněž ověřit, zda pandemie covidu-19 vytvořila podmínky pro možnost využití ujednání o vyšší moci.

Vládní asistenční programy

Vlády jednotlivých zemí poskytly a poskytují daňovým poplatníkům řadu asistenčních programů, např. formou různých programů k zachování zaměstnanosti či podpory v oblasti likvidity. Podmínky a rozsah těchto programů, včetně skutečnosti, zda se jedná o dočasnou nebo dlouhodobou podporu, by měly být rovněž vzaty v úvahu při hodnocení dopadu na cenotvorbu mezi spojenými osobami. A to jak v případě hodnocení, zda tato podpora představuje ekonomicky relevantní charakteristiku, kterou je nutné zohlednit či nikoliv a rovněž zda a jak tato podpora může ovlivnit cenotvorbu mezi nespřízněnými osobami, tak následně při provádění srovnávací analýzy.

Závazná posouzení ceny mezi spojenými osobami

S ohledem na skutečnost, že pandemie COVID-19 vedla k významným změnám ekonomických podmínek, které nemohly být předpokládány v době, kdy byla stávající závazná posouzení (jak unilaterální, tak dvojstranná) sjednávána, některé společnosti mohou aktuálně čelit případným obtížím při aplikaci těchto platných závazných posouzení. Jelikož nelze automaticky odhlédnout nebo se odchýlit od stávajících dohod, OECD doporučuje přistupovat k této problematice proaktivně a kontaktovat správce daně, aby bylo možné co nejrychleji případný problém vyřešit. Rovněž v případě probíhajících či zvažovaných budoucích APA jednání OECD zdůrazňuje výhody jistoty v oblasti daní do budoucna, tak aby bylo možné předcházet budoucím daňovým sporům, a proto takové dohody, i přes možnou dočasnou neochotu obou stran, důrazně doporučuje.

S ohledem na skutečnost, že problematika dopadu pandemie covidu-19 na vztahy mezi spojenými osobami a na převodní ceny je velmi komplexní, budeme se tomuto tématu více věnovat v živém vysílání dne 11. února 2021 od 10 hodin, kterého se bude rovněž účastnit Ing. Vítězslav Kapoun, vedoucí oddělení mezinárodního zdaňování Generálního finančního ředitelství. Přihlásit se můžete na našich [webových stránkách](#).

Linda Scharingerová
lscharingerova@deloittece.com

Sazby pro rok 2021: Jak se zvýší minimální mzda nebo daňová sleva na poplatníka?

V roce 2021 se zvyšuje vyměřovací základ pro odvod sociálního pojištění, pro zdravotní pojištění, mění se sazby u zahraničního stravného nebo u cestovních náhrad při pracovní cestě. Dále se zvyšuje minimální i průměrná mzda, ruší se superhrubá mzda a také se mění způsob výpočtu dovolené. A to není vše. Přečtěte si v našem článku, jaké změny nás letos čekají.

Maximální vyměřovací základ pro odvod sociálního pojištění v roce 2021

Maximální vyměřovací základ pro odvod sociálního pojištění se v roce 2021 zvyšuje z 1 672 080 Kč na 1 701 168 Kč.

Rozhodný příjem pro účast zaměstnance na nemocenském pojištění se zvyšuje na 3 500 Kč. U dohod o provedení práce nadále platí hranice zúčtovaného příjmu nad 10 000 Kč.

Zvýšení minimální mzdy od 1. 1. 2021

Od 1. 1. 2021 se zvyšuje minimální mzda o 600 Kč na 15 200 Kč, minimální hodinová mzda se zvyšuje na 90,50 Kč. Zvyšují se i nižší úrovně zaručené mzdy pro jednotlivé skupiny prací, a to na 15 200 Kč až 30 400 Kč (8 skupin podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti vykonávaných prací). Zvýšení minimální mzdy ovlivňuje např.: výši hranice pro vznik nároku na daňový bonus (roční příjem dosahuje alespoň šestinásobku minimální mzdy / měsíčně alespoň poloviny minimální mzdy, tj. 7 600 Kč); maximální výši výdělků uchazeče o zaměstnání v evidenci ÚP (polovina minimální mzdy); výši dávek státní sociální podpory vyjma dávek, při kterých se bere ohled na příjem žadatele; zvýšení maximální daňové slevy za umístění dítěte v předškolním zařízení (ve výši minimální mzdy); zvýšení limitu pro osvobození důchodců od daně z příjmu (do 36násobku minimální mzdy – 547 200 Kč pro rok 2021).

Nová výše minimálního vyměřovacího základu pro ZP v roce 2021

V souvislosti se změnou minimální mzdy od ledna 2021 dochází i ke zvýšení minimálního vyměřovacího základu pro zdravotní pojištění, a tedy i minimální výše měsíčního pojistného, které jsou povinny hradit osoby bez zdanitelných příjmů a které je hrazeno např. za tzv. státní kategorie pojištěnců (studenti, starobní důchodci, ženy na mateřské, příjemci rodičovského příspěvku, uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadů práce aj.).

Minimální měsíční vyměřovací základ ZP pro rok 2021 činí 15 200 Kč a měsíční pojistné 2 052 Kč.

Změna v základních sazbách zahraničního stravného pro rok 2021

Od 1. 1. 2021 dochází ke změnám sazeb u některého zahraničního stravného. Změna se dotkne následujících států: Bulharsko (40 eur), Slovinsko (40 eur), Švédsko (55 eur). Změna se dotkne

i mimoevropských zemí, a to např. Albánie, Indonésie (40 eur) či Tchaj-wanu (45 eur).

Cestovní náhrady při pracovní cestě

Od 1. 1. 2021 dochází k úpravám v sazbách cestovních náhrad, jež jsou zaměstnancům vypláceny při pracovní cestě. V souvislosti s užitím soukromého motorového vozidla při pracovní cestě vzniká zaměstnanci jednak nárok na náhradu za opotřebení vozidla, jednak náhrada za spotřebované pohonné hmoty. Náhrada za opotřebení vozidla se pro rok 2021 zvyšuje na 4,40 Kč za ujetý kilometr. V případě, že zaměstnanec bude v roce 2021 uplatňovat náhradu za spotřebované pohonné hmoty využitím vyhláškových cen, může si uplatnit náhradu ve výši 27,80 Kč za 1 litr spotřebovaného benzínu, 27,20 Kč za 1 litr spotřebované nafty a 5 Kč za 1 kilowatthodinu spotřebované elektřiny. Zaměstnanec má samozřejmě právo uplatňovat namísto vyhláškových cen náhradu na základě skutečných výdajů zjištěných z dokladu o uhrazení pohonných hmot.

V roce 2021 rovněž dochází ke zvýšení sazeb tuzemského stravného v jednotlivých časových pásmech. Nově má tedy zaměstnanec nárok na stravné nejméně ve výši 91 Kč, pokud pracovní cesta trvá 5 až 12 hodin; ve výši 138 Kč, pokud pracovní cesta trvá déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin; a ve výši 217 Kč, pokud pracovní cesta trvá déle než 18 hodin. Princip krácení stravného se nemění.

Průměrná hrubá mzda za I. až III. čtvrtletí 2020

Český statistický úřad vyhlásil dne 4. 12. 2020 průměrnou mzdu za I. až III. čtvrtletí 2020 ve výši 34 611 Kč (předcházející částka byla 33 429 Kč). Z této částky se vypočítají hodnoty pro plnění povinného podílu osob se zdravotním postižením za rok 2020. K naplnění jedné osoby se ZP tzv. „náhradním plněním“ je třeba odebrat výrobky nebo služby v objemu 242 277 Kč bez DPH (34 611 x 7). Odvod do státního rozpočtu by za jednu celou nenaplněnou osobu se ZP činil 86 527,50 Kč (34 611 x 2,5).

Výše slevy za umístění dítěte (školovné)

Výše minimální mzdy ovlivňuje také maximální výši slevy za umístění dítěte v předškolním zařízení, tedy tzv. školovné. Sleva je rovna výši minimální mzdy. Znamená to tedy, že zatímco pro rok 2020 může rodič, který má dítě ve školce, uplatnit slevu z daně maximálně ve výši 14 600 Kč, letos to bude 15 200 Kč.

Zrušení superhrubé mzdy

Od 1. 1. 2021 se ruší tzv. superhrubá mzda a zavádí se progresivní zdanění sazbou 15 % a 23 %. Příjmy fyzických osob se budou zdaněovat 15% sazbou daně do limitu základu daně ve výši 48násobku průměrné mzdy (tj. v roce 2021 do výše 141 764 Kč měsíčně, 1 701 168 Kč ročně). Zvýšenou sazbou 23 %, která nahrazuje tzv. solidární zvýšení daně, se pak bude danit roční základ daně nad 48násobek průměrné mzdy.

Při dosažení ročního příjmu pro uplatnění 23% sazby daně, pokud se jedná o příjem ze závislé činnosti od jednoho nebo postupně více zaměstnavatelů, u kterých zaměstnanec učinil prohlášení poplatníka k dani, nebude nutné podávat přiznání k dani z příjmu, jako tomu bylo při solidárním zvýšení daně.

Navýšení slevy na poplatníka

Od 1. 1. 2021 se zvyšuje daňová sleva na poplatníka na 27 840 Kč ročně (2 320 Kč měsíčně – dochází tak k navýšení měsíčně o 250 Kč). V roce 2022 bude sleva na poplatníka znovu navýšena, a to na 30 840 Kč ročně (2 570 Kč měsíčně).

Zrušení limitu pro daňový bonus

Od 1. 1. 2021 se ruší maximální možná částka vyplaceného daňového bonusu na vyživované děti, který nově bude moci přesáhnout částku 60 300 Kč. Nadále však platí podmínka dosažení minimálního ročního příjmu ze závislé činnosti nebo podnikání ve výši šestinásobku minimální mzdy, tedy 91 200 Kč pro rok 2021.

Srážková daň

Na rozhodný příjem pro účast na nemocenském pojištění je navázán také limit pro uplatnění srážkové daně z příjmu z dohody o pracovní činnosti nebo pracovního poměru, pokud zaměstnanec neučinil prohlášení k dani – pro rok 2021 tedy platí částka 3 500 Kč. U dohod o provedení práce nadále platí hranice zúčtovaného příjmu do 10 000 Kč.

Stravenkový paušál

Od ledna 2021 může zaměstnavatel namísto stravovacích poukázek poskytovat zaměstnancům příspěvek na stravování (tzv. stravenkový paušál). Jedná se o peněžitý příspěvek, který může být zaměstnancům vyplácen společně se mzdou. Na rozdíl od stravenek je však stravovací paušál za jednu směnu osvobozen od daně z příjmů na straně zaměstnance pouze do určeného limitu, a to do výše 70 % horní hranice stravného, které lze poskytnout zaměstnancům odměňovaným platem při pracovní cestě trvajících 5 až 12 hodin. Pro rok 2021 bude takto stravenkový paušál osvobozen do výše 75,60 Kč za jednu směnu. Pokud zaměstnavatel bude zaměstnanci poskytovat vyšší stravovací paušál, rozdíl musí být ve mzdě zaměstnance zdaněn a zároveň z něj musí být odvedeno pojistné na sociální a zdravotní pojištění.

Poskytování stravovacího paušálu by mělo být upraveno ve vnitřní směrnici (kolektivní smlouvě). Zaměstnanci nelze poskytnout za stejnou dobu více plnění současně (příspěvek formou stravenky i stravenkový paušál), je však možné ve smyslu úpravy ve vnitřní směrnici různé formy zajištění stravování kombinovat (zaměstnancům na různých pracovištích stejného zaměstnavatele poskytovat jinou formu stravovacího benefitu).

Zvýšení nezabavitelné částky od ledna 2021

Od 1. 1. 2021 se zvyšuje základní nezabavitelná částka pro výpočet exekučních, insolvenčních, zákonných a dohodnutých srážek na 7 872,75 Kč (a to na základě navýšení normativních nákladů na bydlení na 6 637 Kč). Za každou vyživovanou osobu se povinnému nově zvýší nezabavitelná částka o 2 624,25 Kč. Hranice, nad kterou je mzda povinného postižitelná bez omezení, bude ve výši 20 994 Kč.

Dovolená 2021 – novela zákoníku práce

V souvislosti s novelou zákoníku práce se nově od 1. 1. 2021 určuje nárok na dovolenou v hodinách (oproti nároku ve dnech do konce roku 2020). V hodinách se také uvádí čerpání a zůstatky. Nárok na dovolenou je nově založený na stanovené týdenní (kratší) pracovní době a odpracované době v příslušném kalendářním roce: TPD (týdenní pracovní doba) v hodinách x počet týdnů dovolené u zaměstnavatele = roční nárok na dovolenou v hodinách. Při vzniku PP v průběhu roku je pak nárok stanoven jako poměrná část ročního nároku na dovolenou (za každou odpracovanou týdenní pracovní dobu ve výši 1/52 z ročního nároku na dovolenou).

Při plném úvazku a trvání PP po celý kalendářní rok se nárok stanoví: TPD 40 hod. x počet týdnů dovolené 5 = 200 hodin dovolené za rok. Základní roční výměra dovolené zůstává 4 týdny. Ruší se krácení dovolené pro překážky v práci, krácení je možné jen za neomluvenou absenci v rozsahu 1:1.

Překážky v práci se pro účely nároku na dovolenou dělí do 3 skupin: plně započitatelná doba (překážky jsou považovány za výkon práce, např. mateřská dovolená, nemoc z důvodu pracovního úrazu), částečně započitatelná doba (nemoc, rodičovská dovolená, jiné osobní překážky – započítává se při splnění konkrétních podmínek v omezeném limitu), nezapočitatelná doba (např. neomluvená absence – nárok na dovolenou nevzniká).

Čerpání dovolené je umožněno nadále pouze v celých nebo polovičních směnách, výjimkou je dočerpání zbývající části dovolené kratší, než je polovina směny.

Vladan Čirka

vcirka@deloittece.com

Iva Matyášová

imatyasova@deloittece.com

Přehled novinek

Rozhodnutí o prominutí DPH

Ministryně financí vydala v prosinci 2020 rozhodnutí, na jehož základě je možné prominout DPH na výstupu v případě dodávek vakcín proti onemocnění covid-19 a dodávek testovacích souprav na koronavirus. Jde v principu o implementaci osvobození s nárokem na odpočet daně, které umožňuje EU DPH Směrnice.

Svým dalším rozhodnutím ministryně financí promíjí úrok z nedoplatku na DPH všem plátcům (za splnění dalších podmínek), jejichž činnosti byly/budou od 22. 10. 2020 do 31. 3. 2021 zakázány nebo omezeny usnesením vlády České republiky o přijetí krizového opatření, pokud dlužná daň bude uhrazena do 16. 8. 2021. Rovněž je prominut úrok při posečkání úhrady DPH vzniklý mezi 1. 1. 2021 a 16. 8. 2021.

Informace GFŘ ke zdanění nájmu po 1. 1. 2021

Generální finanční ředitelství v prosinci vydalo informaci k režimu zdanění nájmu vybraných nemovitých věcí od 1. 1. 2021, tj. po účinnosti novely, která výrazně omezila možnost aplikovat DPH. GFŘ za tímto účelem definuje obytný prostor dle toho, co je zapsáno v katastru nemovitostí. Očekávaných komentářů k přechodným ustanovením novely se veřejnost nedočkala, nadále je tak sporné, v jakých případech nová úprava dopadá na smlouvy uzavřené před rokem 2021.

Judikatura SDEU

C-488/18 Golfclub Schloss Igling

V rámci případu C-488/18 Golfclub Schloss Igling bylo Soudním dvorem EU vyřčeno pravidlo, které by mohlo mít vliv na možnost danou neziskovým subjektům osvobodit poskytování služeb úzce souvisejících se sportem dle zákona o DPH. Ukazuje se, že správné nastavení formálních podmínek dle stanov daných subjektů je (kromě faktického stavu) zcela zásadní.

C 734/19 ITH Comercial Timișoara SRL, C-42/19 Sonaecom, C-791/18 Stichting Schoonzicht

Případy C 734/19 ITH Comercial Timișoara SRL, C-42/19 Sonaecom a C-791/18 Stichting Schoonzicht se úzce dotýkají nároku na odpočet DPH v situacích, kdy nedošlo k předpokládanému využití nakoupených vstupů (ať již jde o definitivně zmařenou investici, nebo o změnu v použití daných vstupů). SDEU na jednu stranu vyzdvihuje právo podnikatele podstoupit rizika a nenést hodnotu DPH jen z důvodů svých chybných rozhodnutí, na druhou stranu přijímá myšlenku, že v prvním roce skutečného použití vstupu je nutné související odpočet daně redukovat, pokud takové použití již nezakládá nárok na odpočet daně.

C-703/19 J. K.

Generální advokát Soudního dvora EU ve svém stanovisku k případu C-703/19 J. K. popsal, jakým způsobem nahlížet na restaurační služby a jak je odlišit od pouhého dodání zboží (potravin). Jde o vhodný doplněk k informaci GFŘ k této problematice, kterou vydalo v červnu tohoto roku.

Tomáš Brandejs

tbrandejs@deloittece.com

Brexit: Celní a DPH dopady

Obchodní dohoda mezi EU-UK byla uzavřena na Štědrý den a od 1. 1. 2021 je v prozatímním provádění, nicméně její schválení Evropským parlamentem se očekává se zpětnou účinností. Jaké hlavní celní a DPH dopady vyplývají z této dohody? Je vaše společnost plně připravena na obchod s UK? A jak je to v případě obchodu se Severním Irskem?

Preferenční obchod Evropská unie: Velká Británie

V celní oblasti umožňuje obchodní dohoda EU-UK uplatnění nulových cel pro zboží s prokázáním preferenčního původu v EU/UK. Celnímu řízení se však ani u tohoto zboží nevyhne. Pro zboží bez preferenčního původu se uplatní běžné celní sazby dle celního sazebníku EU nebo UK. Pro uplatnění nulové celní sazby tedy zboží musí splňovat pravidla preferenčního původu (stanovená v obchodní dohodě) a tato skutečnost musí být předepsaným způsobem zdokumentována. Za určitých podmínek je možné uplatnit preferenční původ také zpětně. Pokud zboží z Velké Británie dovážíte, doporučujeme požadovat od vašich dodavatelů deklaraci o původu pro jejich výrobky. Při vývozu vašich výrobků z EU můžete deklaraci o původu obecně vystavit pouze, pokud jste registrovaní v systému REX. Vývozci, kteří ještě nemají registraci REX, o ni musí nejdříve požádat celní správu. Doporučujeme se touto registrací bez prodlevy zabývat.

Obchodní dohoda EU-UK má mnohá specifika týkající se prokazování preferenčního původu i znění samotných pravidel původu. Věnujte této problematice dostatečnou pozornost. Nesprávné uplatnění preferenčního původu může vyústit v komplikace nejen na straně EU vývozců, ale také následně na straně britských zákazníků. Analogicky pokud váš britský dodavatel bude daná pravidla chybně aplikovat, může se do složité situace dostat vaše společnost dovážející dané zboží do EU, jelikož tak dojde k nedoplatkům na cle, které budou následně vybrány od dovozce.

S ohledem na skutečnost, že se posouzení preferenčního původu zboží odvíjí především od správného sazebního zařazení zboží, doporučujeme zaměřit se v případě pochybností také na tuto problematiku.

Obchod se zbožím: Velká Británie a Severní Irsko

Obchod se zbožím mezi EU a Velkou Británií (tj. území Anglie, Walsu a Skotska), které bude odesláno po 31. 12. 2020 již nepodléhá DPH pravidlům pro intrakomunitární dodávky zboží, ale z pohledu cel a DPH se jedná o dovoz a vývoz zboží z/do 3. země. Zboží odeslané do 31. 12. 2020, jehož přeprava je ukončena po 31. 12. 2020 má ještě režim intrakomunitárních dodávek.

V případě přijetí zboží, které bylo odesláno z Velké Británie po 31. 12. 2020, je nově nezbytné řádně ukončit tranzitní doklady doprovázející tyto zásilky a zboží propustit do následného celního režimu. V případě odeslání zboží do Velké Británie po 31. 12. 2020 je třeba propustit tyto dodávky do režimu vývozu.

Obchod se zbožím mezi EU a Severním Irskem se bude i po 1. 1. 2021 považovat za intrakomunitární dodávky. Za tímto účelem je třeba s obchodním partnerem potvrdit příslušné DIČ, vůči kterému mají být tyto dodávky vykazovány. Toto zboží není třeba propouštět do režimu vývozu.

V tomto světle je třeba správně uplatnit interní daňové kódy a transakce dobře vykázat. To se vztahuje také k případným opravným daňovým dokladům. Finanční správa EU a UK mají v rámci obchodní dohody EU-UK i nadále nastaven systém pro výměnu informací.

V případě řetězových transakcí s jakýmkoliv UK prvkem doporučujeme věnovat uplatnění DPH zvláštní pozornost. Také pokud dovážíte zboží do Velké Británie v režimu konsignačních dodávek či takové zboží přijímáte od vašich dodavatelů z Velké Británie, je třeba taktéž provést revizi nastavení s ohledem na možné DPH dopady.

Obchod se službami: Spojené království

Obchod se službami mezi EU a UK (tj. včetně Severního Irska) se řídí DPH pravidly pro obchod se službami mezi EU a třetími zeměmi. Výjimka týkající se Severního Irska se na obchod se službami nevztahuje. V případě poskytnutí služeb je třeba vzít v úvahu mimo jiné pravidlo skutečné spotřeby, jež ČR uplatňuje na služby poskytnuté osobám mimo EU, tj. od 1. 1. 2021 také osobám z UK. Pokud je daná služba spotřebována na území ČR a zákazníkem je osoba se sídlem mimo EU registrovaná k DPH v ČR, může tato služba podléhat DPH v ČR.

Rádi vám poskytneme asistenci při posouzení preferenčního původu vašich výrobků, registraci do systému REX či případně také připravíme školení šité na míru týkající se preferenčního původu ve vztahu k Velké Británii pro vaše zaměstnance. Zodpovíme také jakékoliv dotazy týkající se celní problematiky nebo uplatnění DPH při obchodu se zbožím.

Olga Kalousová
okalousova@delloittece.com

Daňový balíček přinesl změny i v oblasti spotřebních daní

Od 1. 1. 2021 je na základě zákona č. 609/2020 Sb. účinný daňový balíček, který přinesl významné změny do daňových zákonů (například v oblasti zákona o daních z příjmu). Pojďme si shrnout, jak se tyto změny dotýkají oblasti spotřebních daní.

Zákon na jednu stranu přináší snížení sazby daně, a to v oblasti spotřební daně z minerálních olejů. Konkrétně se jedná o snížení sazby daně u středních olejů a těžkých plynových olejů (motorová nafta). Sazba daně se s účinností od 1. 1. 2021 snižuje z 10 950 Kč / 1 000 l na 9 950 Kč / 1 000 l. Generální ředitelství cel („GRČ“) v této věci vydalo informaci týkající se postupu při uvádění výše spotřební daně celkem na dokladech prokazujících zdanění dle § 5 zákona o spotřebních daních. To může být nejasné například v případech čerpacích stanic, které budou ze svých nádrží postupně vyskládkovat pohonné hmoty zdaněné různou sazbou spotřební daně. GRČ v této věci informuje, že údaj „výše spotřební daně celkem“ uváděný na dokladu dle § 5 zákona o spotřebních daních musí odpovídat součinu množství vybraného výrobku a sazby daně platné v okamžik, kdy byl vybraný výrobek uveden do volného daňového oběhu.

Naopak u spotřební daně z tabákových výrobků dochází ke zvýšení sazeb daně, a to jak v případě pevné části, tak v případě procentní části. Zvyšování sazeb daně bude postupné, první zvýšení bude účinné již od 1. 2. 2021. Další zvyšování pak bude účinné od 1. 1. 2022 a 1. 1. 2023. V tabulce níže uvádíme změnu sazeb daně, která nastane od 1. 2. 2021.

Na základě daňového balíčku byl novelizován také zákon o povinném značení lihu. Mezi významné změny patří například zavedení diferenciací kauce poskytované distributorem lihu nebo možnost změny registrovaného distributora lihu za distributora lihu, který je jeho osobou blízkou, pokud tento distributor lihu splňuje podmínky registrace. Dále novela zavádí mimo jiné nové oznamovací povinnosti.

V případě zájmu o podrobnější informace nás, prosím, neváhejte kontaktovat.

Petr Mrňák
pmrnak@deloittece.com

Aneta Řehánková
arehankova@deloittece.com

Vybraný výrobek	Procentní část	Pevná část – do 31. 1. 2021	Pevná část – od 1. 2. 2021	Minimální – do 31. 1. 2021	Minimální – od 1. 2. 2021
Cigarety	30 %	1,61 Kč/kus	1,79 Kč/kus	Celkem nejméně však 2,9 Kč/kus	Celkem nejméně však 3,2 Kč/kus
Doutníky, cigarillos		1,88 Kč/kus	2,08 Kč/kus		
Tabák ke kouření		2 460 Kč/kg	2 720 Kč/kg		
Zahřívané tabákové výrobky		2,46 Kč/g	2,721 Kč/g		

Vyšší úrok ze zadržovaného nadměrného odpočtu DPH lze požadovat i zpětně

Od přelomového rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Afs 445/2019-47, jímž byl potvrzen nárok plátců DPH na 14% úrok z nadměrného odpočtu plus repo ČNB namísto pouhého 1 % plus repo ČNB, již uběhlo několik měsíců. Jak se tato změna promítla do správní praxe Finanční správy? A lze požadovat vyšší úrok i v uzavřených případech?

Finanční správa informovala, že závěry vyplývající z rozsudku Nejvyššího správního soudu bude respektovat. Generální finanční ředitelství pak za účelem jeho praktického naplnění vydalo metodický pokyn, podle něž mají finanční úřady vyšší úrok v případě neskončených řízení o úroku z odpočtu přiznávat. V praxi pak vidíme, že finanční úřady skutečně vyšší úrok přiznávají, avšak pouze za období zadržování odpočtu DPH do 30. 6. 2017.

Pokud jde o již pravomocně ukončená řízení o úroku z odpočtu, finanční úřady samy zpětně nepřezkoumávají, který plátců DPH měl ve skutečnosti nárok na vyšší úrok. Je tak zcela na plátců DPH, aby svůj nárok aktivně u finančního úřadu uplatňovali. Přitom vyšší úrok může v některých případech činit významnou částku.

Příklad z praxe

Příkladem může být společnost, které finanční úřad zadržoval odpočet DPH za zdaňovací období leden 2014 ve výši 10 mil. Kč až do 20. června 2017. Jako kompenzaci přiznal finanční úřad společnosti pouze částku cca 300 tis. Kč (1 % plus repo ČNB za období od srpna 2014 do vyplacení odpočtu DPH). Po vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu požádala společnost o přezkoumání výše úroku a finanční úřad vázán také metodickým pokynem Generálního finančního ředitelství přiznal společnosti úrok ve výši téměř 4,3 mil. Kč (14 % plus repo ČNB za období od května 2014 do vyplacení odpočtu DPH). Dodatečně se tak společnost v krátkém čase domohla částky 4 mil. Kč.

Lze tak shrnout, že plátců DPH by si měli výši již v minulosti přiznaných a vyplacených úroků z odpočtu DPH pečlivě prověřit a v relevantních případech aktivně požadovat změnu původního rozhodnutí o úroku. Změna výše úroku je však možná do 6 let od vzniku přeplatku.

Kateřina Devlin
kdevlin@deloittece.com

Krátce z mezinárodního zdanění

OECD vydala pokyny k hodnocení pandemie covidu-19 na převodní ceny

Dne 18. prosince 2020 vydala OECD [Pokyny týkající se dopadů pandemie covidu-19 na převodní ceny](#). Pokyny se zaměřují na to, jak uplatňovat princip zachování tržního odstupu a Směrnice OECD o převodních cenách pro nadnárodní podniky a daňové správy v oblastech, které mohou vznikat nebo se zhoršovat vlivem současné pandemie. Pokyny se zaměřují na čtyři prioritní oblasti, a to srovnávací analýzu, ztráty a alokace specifických nákladů souvisejících s pandemií covidu-19, programy státní podpory a předběžné cenové dohody (APA). Pokyny vycházejí z konsenzuálního stanoviska 137 zemí, které jsou součástí inkluzivního rámce G20/OECD v oblasti eroze základu daně a přesouvání zisku (BEPS). Více se k tomuto tématu dočtete [v našem článku](#).

OECD publikovala přínosy automatické výměny informací

Globální fórum o transparentnosti a výměně informací pro daňové účely oznámilo vydání první hodnotící zprávy automatické výměny informací o finančních účtech. Podle oznámení globálního fóra je 88 % jurisdikcí zapojených od roku 2017–18 do automatické výměny považováno za jurisdikce s uspokojivými právními rámci. Ve druhé fázi hodnocení bude posuzována efektivita automatické výměny ve více než 100 jurisdikcích. Z hodnotící zprávy vyplývá, že během roku 2019 došlo k automatické výměně informací mezi jurisdikcemi o 84 milionech finančních účtech po celém světě, které představují celková aktiva v přibližné výši 10 bilionů eur; od roku 2009 byly prostřednictvím programů dobrovolného zveřejňování informací, zahraničních daňových šetření a souvisejících opatření identifikovány dodatečné daňové výnosy ve výši 107 miliard eur (což je zvýšení oproti 102 miliardám eur vykázaným v roce 2019).

Rada ECOFIN podpořila směrnici DAC 7

Po dosažení souhlasu členských států na odborné úrovni vydala Rada Evropské unie dne 25. listopadu 2020 aktualizovaný [návrh směrnice Rady novelizující směrnici 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní \(DAC 7\)](#). Navrhovaná směrnice, známá také jako DAC 7, by rozšířila rozsah stávajících ustanovení o výměně informací a správní spolupráci mezi členskými státy tím, že by vyžadovala, aby digitální platformy sbíraly a oznamovaly informace o výnosech realizovaných prodejci, kteří nabízejí určité služby. Návrh směrnice byl projednán Radou pro hospodářské a finanční záležitosti (ECOFIN) dne 1. prosince 2020 a ministři členských států mu vyjádřili svou podporu. Očekává se, že směrnice bude formálně schválena a přijata do konce ledna 2021. Implementace směrnice DAC 7 do národní legislativy bude muset být provedena do 31. prosince 2022, aby pravidla z ní vyplývající mohla začít platit od 1. ledna 2023.

Lucembursko: nová pravidla pro dividendy vyplacené gibraltarskými dceřinými společnostmi

Dne 1. prosince 2020 vydala lucemburská daňová správa oběžník, ve kterém uvádí, že od 1. ledna 2021 nebude výplata dividend prováděná společnostmi založenými na Gibraltaru ve vztahu

k oprávněným lucemburským společnostem nadále osvobozena v souladu s evropskou směrnicí o společném zdanění mateřských a dceřiných společností. Osvobození pro dividendy by naopak mohlo platit, pokud by dividendy byly vypláceny nerezidentní společností na základě daně z příjmů srovnatelné s lucemburskou daní z příjmů (známá jako „subject to tax test“).

USA: Povinné poskytnutí informací o skutečném vlastnictví

Na základě návrhu zákona o povolení výdajů na obranu, schváleného Sněmovnou reprezentantů a Senátem, mají vybrané obchodní jednotky povinnost hlásit své skutečné vlastníky úřadu ministerstva financí působícímu pod názvem Síť pro postihování finanční kriminality (FinCEN). Informace o skutečných vlastnících by měly být sděleny v okamžiku, kdy společnost vzniká a kdy se vlastnictví mění. Informace předkládané úřadu FinCEN by byly udržovány v tajnosti a chráněny podle standardů nejvyšší informační bezpečnosti. Podle návrhu by se pokutou podle trestního a občanského práva trestalo úmyslné porušení požadavků na poskytování informací a neoprávněné zveřejnění nebo použití informace o skutečném vlastníkovi. Ministerstvo financí by muselo vydat nařízení pro implementaci ustanovení o poskytování informací do jednoho roku od data schválení zákona. Informační povinnost pak začne platit ode dne jeho platnosti.

Francie: Nové rozhodnutí o pojmu „stálá provozovna“

Dne 11. prosince 2020 rozhodl francouzský Nejvyšší správní soud (Conseil d'Etat) v případě, který se zabýval tím, zda společnost, která je irským rezidentem, má stálou provozovnu ve Francii podle článku 2, odst. 9 Smlouvy o zamezení dvojímu zdanění mezi Francií a Irskem (1968), jehož znění odpovídá vymezení stálé provozovny v modelové smlouvě OECD z roku 2017. Soud uvedl, že pojem „stálá provozovna“ vzniklá z titulu závislého zástupce (DAPE) zahrnuje francouzské společnosti, jestliže její zástupce běžně rozhoduje o transakcích systematicky schvalovaných nerezidentní společností, ačkoli francouzská společnost formálně neuzavírá smlouvy jménem nerezidentní společnosti. Tento výklad je v souladu s odstavci 32.1 a 33 komentáře k článku 5 modelové smlouvy OECD (a jednotlivě vyplývuly z novelizací v letech 2003 a 2005). V daném případě soud rozhodl, že soudci nižší instance chybně interpretovali pojem „stálá provozovna“ z titulu závislého zástupce, a proto jejich rozhodnutí zrušil. Soud rovněž oficiálně rozhodl, že smlouvy o zamezení dvojímu zdanění lze interpretovat ve světle komentáře OECD zveřejněného po uzavření smluv (odvolatelná interpretace). Podle předcházející judikatury mohli být komentář OECD použit jako způsob výkladu pouze v případě, že byl vydán před uzavřením příslušné smlouvy.

Belgie: Úpravy ustanovení o omezení odpočtu úroků a proti zneužívání

Dne 4. prosince 2020 navrhla Belgie úpravy ustanovení o omezení odpočtu úroků a ustanovení proti zneužívání ve vztahu k jurisdikcím zahrnutým do seznamu EU nespolupracujících států. Nová opatření platí od počátku roku 2021. Přijatá ustanovení proti zneužívání pro země uvedené na evropském seznamu nespolupra-

cujících států se týkají neodčitelnosti nákladů, uplatnění ustanovení o ovládané zahraniční společnosti (CFC) bez použití testu ovládnutí a zdanění a neuplatnění osvobození z důvodu majetkové účasti (tzv. participation exemption). V tomto ohledu nebudou mít belgické společnosti možnost prokázat, že vztah se společností usazenou v nespolutracujícím státě není založen na daňových motivech.

Dánsko: Úprava pravidel pro stálou provozovnu, odčitelnost ztrát a požadavky na dokumentaci převodních cen

Dánský parlament schválil návrh zákona, který upravuje pravidla pro daň z příjmů právnických osob s ohledem na stálou provozovnu, odpočet konečných ztrát v zahraničních dceřiných společnostech a požadavky na dokumentaci převodních cen. Nová pravidla jsou účinná od 1. ledna 2021.

Dánská definice stálé provozovny byla uvedena do souladu s článkem 5 modelové smlouvy OECD (2017). Cílem úpravy je zajistit, aby se společnosti s přeshraničními aktivitami nemohly uměle organizovat tak, aby se vyhnuly vytvoření stálé provozovny v zemi, kde působí.

Změny ohledně odčitelnosti konečných ztrát vzniklých zahraničním dceřiným společnostem mají za úkol sladit dánskou legislativu s právem EU. Zda je ztráta konečná, se bude určovat podle pravidel platných v zemi, kde se dceřiná společnost nachází. A konečně, na základě nových pravidel musí být dokumentace převodních cen předložena daňové správě do 60 dní po vypršení termínu pro předložení informačního formuláře.

Portugalsko: Nové daně uvalené na digitální služby

Dne 19. listopadu 2020 zveřejnila portugalská vláda zákon č. 74/2020, který zavádí dvě nové daně vztahující se ke kinematografickým a audiovizuálním činnostem. Zaprvé je to daň z realizace ve výši 4 % z ceny uhrazené za audiovizuální komerční sdělení umístěné na platformách pro sdílení videa. Tuto daň budou muset platit poskytovatelé vybraných služeb z výnosů realizovaných v Portugalsku. Zadruhé je to roční daň ve výši 1 % z výnosů poskytovatelů předplacených služeb videa na vyžádání. Daň budou platit poskytovatelé služeb z příslušných příjmů realizovaných v Portugalsku spojených s předplatným nebo příležitostnými transakcemi pro služby videa na vyžádání. Osvobození z daňové povinnosti budou poskytovatelé služeb s nízkým obrátem (méně než 200 000 eur relevantního ročního příjmu) nebo malým počtem diváků (méně než 0,5 % aktivních předplatitelů). Zákon nabyde účinnosti 90 dní po datu zveřejnění, tj. 17. února 2021.

Kateřina Krchnivá
kkrchniva@deloittece.com

Tereza Petrášová
tpetrasova@deloittece.com

Brexit z imigračního pohledu

Dne 31. ledna 2020 opustilo Spojené království Velké Británie a Severního Irska (dále jen „UK“) Evropskou unii na základě podmínek sjednaných v tzv. Výstupové dohodě, která vstoupila v účinnost 1. 2. 2020. Z ní vyplývá, že občanům UK momentálně pobývajícím v České republice budou zachována až do konce života (při splnění určitých podmínek) práva v oblasti pobytu, přístupu na pracovní trh a sociálního zabezpečení.

V případě, že občan UK...

- ... legálně pobýval nebo byl zaměstnán v ČR před 31. 12. 2020, může zde nadále pracovat nebo může změnit zaměstnání, případně začít studovat nebo podnikat, a to samé platí pro jeho rodinné příslušníky. V tomto případě doporučujeme na ministerstvu vnitra požádat o potvrzení o přechodném pobytu. Důkazní břemeno leží na cizinci a musí následně prokázat, že zde opravdu pobýval/pracoval (např. pracovní smlouvou, nájemní smlouvou atd.).
- ... byl vyslán do ČR před 31. 12. 2020 a vyslání pokračuje, musí si vyřídit pracovní povolení. To na žádost cizince vystaví příslušný úřad práce.
- ... dojíždí do ČR za prací (tzv. přeshraniční pracovník), lze si požádat na příslušném úřadu práce o vydání osvědčení. Pokud se cizinec rozhodne v ČR usadit, lze požádat o potvrzení o přechodném pobytu.
- ... má v ČR již přechodný nebo trvalý pobyt, bude potřeba, aby si v období od srpna 2021 do srpna 2022 vyměnil svou pobytovou kartičku za biometrickou.
- ... má v plánu v ČR pracovat, studovat nebo dlouhodobě pobývat, hledí se na něj jako na občana třetí země, tj. je potřeba, aby si vyřídil příslušné pobytové a pracovní oprávnění na zastupitelském úřadu ČR v zahraničí.

Další pravidla:

- Britové mohou nově od 1. 1. 2021 přicestovat v rámci bezvízového styku v režimu 90/180, nicméně v souvislosti s pandemií doporučujeme sledovat aktuální ochranná opatření upravující podmínky pro vstup (nejen) cizinců na české území.
- V rámci krátkodobých obchodních návštěv se cizinec může zapojit do různých aktivit (např. schůzek, konzultací, veletrhů, výstav, provádět instalace atd.). V tomto případě doporučujeme vždy dopředu zkoumat povahu plánované činnosti, neboť existují případy, kdy bude nutné mít pracovní povolení.

Vzhledem k současným ochranným opatřením doporučujeme začít s přípravou žádosti o české vízum včas, zvláště s přihlednutím k omezené kapacitě českého konzulátu v Londýně i délce českého imigračního procesu.

Na služební cestu nebo na studium do Velké Británie?

Češi a ostatní občané EU mohou pobývat ve Velké Británii až po dobu 6 měsíců. Do 30. 9. 2021 se pro vstup mohou prokazovat platným občanským průkazem, následně bude nutné mít cestovní pas. Účelem vycestování ovšem musí být pouze turistika nebo návštěva rodiny.

V rámci krátkodobých obchodních návštěv je nutné posoudit plánovanou činnost, neboť v některých případech bude nutné vyřídit příslušné pracovní a pobytové oprávnění.

V případě, že se chystáte na jazykový kurz, můžete jej absolvovat v rámci bezvízového styku v délce do 6 měsíců. Pokud zvažujete delší studium, např. univerzitu nebo jednoletý výměnný pobyt, je nutné zažádat o studentské vízum.

Britský bodový imigrační systém (PBS – points-based immigration system) platí od 1. 1. 2021 nově i pro občany EU žádající o britské dlouhodobé vízum.

Eva Drhlíková
edrhlikova@deloittece.com

Adaptačně-integrační kurzy: pro koho jsou povinné?

V lednu 2021 vešla v platnost povinnost absolvovat adaptačně-integrační kurz (AIK) pro nově příchozí cizince ze zemí mimo Evropskou unii/EHP, kteří v České republice pobývají na základě dlouhodobého pobytu a plánují zde setrvat déle než jeden rok.

Tyto čtyřhodinové kurzy mají poskytnout nově příchozím cizincům praktické a aktuální informace, které jim pomohou zlepšit jejich orientaci ve společnosti a dobře pochopit práva a povinnosti v České republice.

Pro koho jsou tyto kurzy povinné konkrétně?

- Pro cizince s dlouhodobým pobytem na území ČR (např. zaměstnanecká karta, modrá karta, dlouhodobý pobyt za účelem sloučení rodiny)
- Pro cizince s trvalým pobytem podle § 66 nebo § 67 (humanitární důvody a mezinárodní ochrana)
- Pro cizince, kterým bylo vydáno nové povolení k dlouhodobému pobytu z důvodu změny účelu pobytu na území ČR

Naopak výjimku z této povinnosti mají:

- Studenti
- Držitelé karet vnitropodnikově převedeného zaměstnance
- Držitelé dlouhodobých pobytů za účelem investování
- Cizinci, jejichž pobyt na území byl povolen prostřednictvím vládou schváleného programu (Program klíčový a vědecký personál a Program vysoce kvalifikovaný zaměstnanec); tato výjimka se však vztahuje pouze na „pracovní migranty“, ne na jejich rodinné příslušníky
- Cizinci, kteří nedovršili věk 15 let nebo naopak již dovršili věk 61 let

AIK budou probíhat od března roku 2021 v Centrech na podporu integrace cizinců. Kurzy budou vedeny v českém jazyce a budou tlumočeny do devíti jazyků (anglického, arabského, francouzského, mongolského, ruského, srbského, španělského, ukrajinského nebo vietnamského). Cena jednoho kurzu bude 1500 Kč a po jeho absolvování získá cizinec certifikát, který pak předloží ministerstvu vnitra.

Ministerstvo vnitra po předchozím souhlasu a za spolupráce Centra na podporu integrace cizinců umožní zaměstnavatelům provádět AIK pro své zaměstnance i ve svých prostorech. Tuto možnost nyní detailně zjišťujeme a budeme o ní brzy informovat.

Jana Sedláčková
jsedlackova@deloittece.com

Brexit: Koordinace sociálního zabezpečení

Po dlouhých rozhovorech mezi vládou Spojeného království a Evropskou komisí bylo nakonec dosaženo Dohody o obchodu a spolupráci. Ta mimo jiné obsahuje také Protokol o koordinaci sociálního zabezpečení. Většina „nových“ situací týkajících se pohybu osob mezi Spojeným královstvím a členskými státy EU (dále jen „EU“) je tak od 1. ledna 2021 ošetřena stejně jako „staré“ situace, na které se aplikovala pravidla EU o koordinaci sociálního zabezpečení a které mohou být nadále kryty Dohodou o vystoupení Spojeného království z EU.

Ačkoli řada ustanovení zahrnutá v Protokolu je podobná stávajícím pravidlům EU o koordinaci sociálního zabezpečení, existují určité klíčové rozdíly, které by jednotlivci a jejich zaměstnavatelé měli znát, jak je vysvětleno níže.

Co Protokol znamená v praxi?

Na koho se dle Protokolu vztahují ustanovení o koordinaci sociálního zabezpečení?

Protokol se vztahuje na občany EU, státní příslušníky Spojeného království a třetích zemí, osoby bez státní příslušnosti a uprchlíky legálně pobývající ve Spojeném království nebo v EU, kteří:

- se nacházejí v situaci, která zahrnuje prvek přeshraničního styku týkající se Spojeného království a členského státu EU začínající 1. lednem 2021 nebo později, a kteří
- nepodléhají podmínkám Dohody o vystoupení Spojeného království z EU.

Protokol se rovněž vztahuje na rodinné příslušníky těchto jednotlivců.

Co to znamená pro přeshraniční pracovníky pohybující se mezi Spojeným královstvím a EU?

1. Pracovníci, na které se Protokol vztahuje, budou v jednom okamžiku podléhat pouze jednomu systému sociálního zabezpečení, a to obvykle v zemi, kde pracují. Zvláštní ustanovení platí pro „vyslané pracovníky“ a pracovníky vykonávající činnost ve více státech.
2. Protokol ukládá zaměstnavatelům povinnosti v oblasti sociálního zabezpečení stejným způsobem jako stávající nařízení EU o sociálním zabezpečení. To znamená, že zaměstnavatelé v EU nebo ve Spojeném království mají povinnost se zaregistrovat u příslušných úřadů za účelem úhrady příspěvků zaměstnanců i zaměstnavatelů dle vnitrostátních právních předpisů.
3. Zvláštní pravidla pro vyslané pracovníky se vztahují na **vyslání v délce do 24 měsíců**, přičemž v zásadě odráží stávající pravidla pro vyslané / dočasně přidělené pracovníky zahrnutá v nařízeních EU. Každý členský stát EU však musí oznámit, zda se bude tímto pravidlem řídit, či ne, přičemž lhůta pro oznámení trvá do 1. února 2021. Česká republika tato ustanovení uplatňovat bude.

4. Ustanovení o pracovnících vykonávajících činnost ve více státech značí, že by jednotlivci měli podléhat krytí na stejném principu, na kterém fungují i stávající nařízení EU.
5. V Protokolu se nenachází doložka o mimořádných okolnostech, která by odpovídala článku 16 ve stávajících pravidlech EU o koordinaci sociálního zabezpečení. **To znamená, že pro vyslání přesahující dva roky není osvědčení o pojistném krytí domovské země k dispozici.**
6. Měla by být zavedena opatření týkající se poskytování vzájemné zdravotní péče, která do značné míry odráží současná opatření, i když v praxi panují určité nejasnosti.

Z pohledu České republiky mohou občané Spojeného království nadále využívat evropské průkazy zdravotního pojištění (EHIC) pro čerpání nezbytné péče během krátkodobého pobytu. Stávající evropské průkazy vystavené britskými institucemi zůstávají v platnosti a není třeba žádat o jiný doklad. V budoucnu bude Spojené království zřejmě zavádět nový mezinárodní průkaz zdravotního pojištění (GHIC), kterým se budou tyto osoby prokazovat.

Občané EU s právem pobývat ve Spojeném království k 31. prosinci 2020 mohou požádat o nový průkaz EHIC platný i ve Spojeném království (UK EHIC). Vláda Spojeného království jednotlivcům dále doporučuje, aby si sjednali vhodné cestovní pojištění s dostatečným krytím zdravotní péče.

7. Protokol obsahuje ustanovení týkající se koordinace a ochrany většiny dávek sociálního zabezpečení mezi Spojeným královstvím a EU. Ta by vesměs měla platit na stejném principu jako stávající nařízení EU. Existují však výjimky, zejména poskytování rodinných dávek – včetně přídatků na děti – a dávek na dlouhodobé ošetřovné. Přístup k těmto dávkám bude záviset na vnitrostátních právních předpisech, které dotyčným osobám nemusí zajistit stejnou úroveň dávek.

Protokol se nevztahuje na země ESVO, tedy na Norsko, Island, Lichtenštejnsko a Švýcarsko. Podmínky poskytování sociálního zabezpečení mezi Spojeným královstvím a těmito zeměmi se budou řídit stávajícími bilaterálními dohodami o sociálním zabezpečení (s výjimkou Lichtenštejnska, kde dohoda se Spojeným královstvím uzavřena nebyla).

Veronika Růžičková
vruzickova@deloittece.com

Nová praxe správních soudů ke stavení lhůty pro stanovení daně

V rozsudku č. j. 10 Afs 228/2019-53 se Nejvyšší správní soud („NSS“) postavil proti možnosti prodlužovat lhůtu pro stanovení daně prostřednictvím nerelevantní žádosti o mezinárodní dožádání.

Mezinárodní dožádání

Daňový řád upravuje obecnou tříletou lhůtu, po kterou lze stanovit daně, včetně skutečností, které běh této lhůty prodlužují. Jednou ze situací, kdy základní tříletá lhůta neběží, je žádost o mezinárodní spolupráci, tzv. mezinárodní dožádání. Tím je zákonná možnost správce daně obrátit se na orgány finančních správ jiných států. V daném rozsudku NSS stanovil v případě mezinárodního dožádání mantinely a poskytl vodítko, v jakém případě ke stavení lhůty nedochází.

Výklad správních soudů

Správce daně v průběhu předmětného řízení využil institutu mezinárodního dožádání, na základě čehož se domníval, že lhůta pro stanovení daně neběžela. Dle krajského soudu však tato žádost nesměřovala k prověření rozhodných skutečností, a proto nedošlo ke stavení prekluzivní lhůty, která tak uplynula ještě před vydáním napadených rozhodnutí.

S argumentací finanční správy, podle které i takové mezinárodní dožádání, které nepřinese kýžený výsledek, předmětnou lhůtu staví, jelikož nelze předvídat, jakého výsledku bude dosaženo, NSS v obecné rovině souhlasil. V konkrétním případě ale podle názoru NSS žádost nebyla vůbec způsobilá vést k danému výsledku – tedy potvrdit či vyvrátit, že částka vynaložená žalobkyní byla výdajem směřujícím k dosažení, zajištění či udržení zdanitelných příjmů. Jako taková tak byla od počátku odsouzena k nezdaru, a nemohla být tudíž ani důvodem, pro který lhůta pro stanovení daně neběží.

Ve světle rozsudku NSS tak lze dojít k závěru, že **pouze taková žádost, která je způsobilá přispět ke správnému stanovení daně, může být důvodem pro stavení prekluzivní lhůty pro stanovení daně.**

Alena Wágner Dugová
adugova@deloittece.com

Daniel Johannes
djohannes@deloittece.com

Daňové povinnosti – únor 2021

Únor		
	biopaliva	hlášení dle § 19 odst. 8 zákona č. 201/2012 Sb.
	daň silniční	daňové přiznání a daň za rok 2020
	daň z nemovitých věcí	daňové přiznání (úplné) nebo dílčí daňové přiznání na rok 2021
	daň z příjmů	odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za prosinec 2020
pondělí 1.		dle čl. VII zákona č. 343/2020 Sb. (v případě oznamovaného přeshraničního uspořádání, k jehož zavedení byl učiněn první krok v období ode dne 1. července 2020)
	Oznámení informací DAC6	dle §14n odst. 1 zákona č. 164/2013 Sb., ve znění pozdějších předpisů (v případě oznamovaného přeshraničního uspořádání, které bylo zpřístupněno pro zavedení, připraveno k zavedení nebo k jehož zavedení byl učiněn první krok do dne 31. prosince 2020)
		dle §14n odst. 3 zákona č. 164/2013 Sb., ve znění pozdějších předpisů (v případě oznamovaného přeshraničního uspořádání, ve vztahu ke kterému vedlejší zprostředkovatel sám nebo prostřednictvím jiné osoby nebo jednotky bez právní osobnosti poskytl podporu, pomoc nebo poradenství do dne 31. prosince 2020)
úterý 9.	spotřební daň	splatnost daně za prosinec 2020 (mimo spotřební daně z lihu a daně ze surového tabáku)
		podání žádosti o provedení ročního zúčtování správci daně
pondělí 15.	daň z příjmů	podpis prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti na zdaňovací období 2021 a podpis k provedení ročního zúčtování záloh na daň a daňové zvýhodnění za zdaňovací období 2020
úterý 16.	Intrastat	podání hlášení do Intrastatu – elektronická forma
pondělí 22.	daň z příjmů	měsíční odvod úhrnu sražených záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti
		splatnost paušální zálohy za leden a únor
středa 24.	spotřební daň	splatnost daně z lihu za prosinec 2020
		daňové přiznání a daň za leden 2021
	daň z přidané hodnoty	kontrolní hlášení za leden 2021
		souhrnné hlášení za leden 2021
čtvrtek 25.	energetické daně	daňové přiznání a splatnost daně z plynu, pevných paliv a elektřiny za leden 2021
	spotřební daň	daňové přiznání za leden 2021 a splatnost daně ze surového tabáku za leden 2021
		daňové přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně za leden 2021 (pokud vznikl nárok)

Daňové povinnosti – březen 2021

Březen		
		odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za leden 2021
pondělí 1.	daň z příjmů	podání vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za zdaňovací období 2020
	Oznámení informací DAC6	dle čl. VII zákona č. 343/2020 Sb. (v případě oznamovaného přeshraničního uspořádání, k jehož zavedení byl učiněn první krok v období ode dne 25. června 2018 do 30. června 2020)
pátek 12.	spotřební daň	splatnost daně za leden 2021 (mimo spotřební daně z lihu a daně ze surového tabáku)
pondělí 15.	daň z příjmů	čtvrtletní záloha na daň
úterý 16.	Intrastat	podání hlášení do Intrastatu – elektronická forma
pondělí 22.	daň z příjmů	měsíční odvod úhrnu sražených záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti elektronické podání vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za zdaňovací období 2020
		daňové přiznání a daň za únor 2021
	daň z přidané hodnoty	souhrnné hlášení za únor 2021 kontrolní hlášení za únor 2021
čtvrtek 25.	energetické daně	daňové přiznání a splatnost daně z plynu, pevných paliv a elektřiny za únor 2021
		daňové přiznání za únor 2021 a splatnost daně ze surového tabáku za únor 2021
	spotřební daň	daňové přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně za únor 2021 (pokud vznikl nárok)
pondělí 29.	spotřební daň	splatnost daně z lihu za leden 2021
středa 31.	daň z příjmů	odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za únor 2021

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z daňového oddělení společnosti Deloitte nebo s jedním z následujících odborníků:

Přímé daně

Miroslav Svoboda
msvoboda@deloittece.com

Marek Romancov
mromancov@deloittece.com

Tomas Seidl
tseidl@deloittece.com

Roman Ženatý
rzenaty@deloittece.com

Imigrace
Tereza Kavan Klimešová
tklimesova@deloittece.com

Nepřímé daně
Adham Hafoudh
ahafoudh@deloittece.com

Radka Mašková
rmaskova@deloittece.com

Kontrolní hlášení
Jaroslav Beneš
jbenes@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Vyhlášení prvních výzev v Modernizačním fondu

S ohledem na strategii Green Deal směřující k CO2 neutrální Evropě se jak Evropská unie, tak Česká republika snaží podporovat investice spojené s ochranou životního prostředí a klimatu, nízko emisní energetikou a dalšími oblastmi. Za tímto účelem byly vytvořeny zcela nové dotační zdroje, jako je Modernizační Fond, Just Transition Fond, Fond obnovy či nové operační programy pro následující programové období 2021–2027. Prvním programem, který již aktuálně přijímá předběžné žádosti, je Modernizační fond.

Alokace fondu činí přibližně 150 mld. Kč, které budou v rámci jednotlivých programů rozděleny mezi podnikatele či veřejný sektor. Aktuálně je možné podávat předběžné žádosti do tří programů uvedených níže. V rámci těchto předběžných výzev však nebudou vybírány projekty k financování, to bude až předmětem vlastních výzev k předkládání žádostí o podporu, ale jedná se o povinný krok pro žadatele plánující čerpat prostředky z fondu. Spuštění vlastních výzev je pak v plánu ve 2. či 3. kvartálu roku 2021.

Program Modernizace soustav zásobování tepelnou energií (HEAT)

Tento program podporuje projekty zaměřené na změnu palivové základny zdrojů, které jsou primárně určeny pro zásobování tepelnou energií, vybudování nových rozvodů tepelné energie či jejich rekonstrukce, včetně zařízení pro akumulaci tepelné energie. Změna palivové základny a náhrada zdroje tepla se týká zejména změny na obnovitelné zdroje energie, energetické využití odpadu, zemní plyn, elektrickou energii či odpadní teplo. Dále je podporováno zavedení či rozšíření kombinované výroby elektřiny a tepla (KVET).

Žadatelé v této výzvě mohou být fyzické či právnické osoby na základě licence na výrobu tepelné energie a/nebo elektrické energie a licence na rozvod tepelné energie, které uděluje Energetický regulační úřad (ERÚ).

Příjem projektových záměrů probíhá od 30. listopadu 2020 do 1. února 2021.

Program Nové obnovitelné zdroje v energetice (RES+)

Program podporuje projekty zaměřené na instalaci nových nepali-vových zdrojů obnovitelné energie a prvků aktivního energetického hospodářství, kterými mohou být fotovoltaické elektrárny nebo geotermální zdroje energie.

Žadatelé v této výzvě mohou být fyzické či právnické osoby na základě licence pro podnikání v energetických odvětvích.

Příjem projektových záměrů probíhá od 30. listopadu 2020 do 1. února 2021.

Program Zlepšení energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů v průmyslu v EU ETS (ENERG ETS)

Tento program podporuje projekty zaměřené na úsporná opatření v oblasti spotřeby energie a snižování emisí skleníkových plynů ve výrobním a technologickém procesu. Jedná se zejména o aktivity, jako jsou modernizace zařízení na výrobu a rozvod energie, modernizace výrobních nebo zpracovatelských zařízení, realizace vodíkových aplikací a systémů využívajících odpadní teplo, zavedení inovativních prvků řízení efektivního nakládání s energií a nástrojů k optimalizaci provozu na základě monitoringu a hodnocení spotřeby energie.

Žadatelé v této výzvě mohou být fyzické či právnické osoby provozující zařízení v EU ETS na území ČR.

Příjem projektových záměrů probíhá od 30. listopadu 2020 do 1. února 2021.

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Lucie Tížková
ltizkova@deloittece.com

Poslední výzvy a dotační příležitosti v OP PIK v končícím programovém období 2014–2020

V aktuálně již dobíhající programovém období 2014–2020 je ještě stále otevřeno několik zajímavých výzev, z nichž mohou žadatelé čerpat dotace na jednotlivé projekty v objemu až několika desítek mil. Kč, a to zejména na podporu investičních nákladů. Celkově by pak v rámci těchto výzev mělo být rozděleno mezi podnikatele více než 3,5 mld. Kč. Níže uvádíme bližší popis a parametry jednotlivých výzev z programu Úspory energie.

Výzva Úspory energie

Výzva Úspory energie podporuje projekty zaměřené na snížení energetické náročnosti podniku. Podporovány jsou aktivity jako například rekonstrukce a modernizace zařízení na výrobu energie pro vlastní spotřebu, rozvodů elektřiny, plynu a tepla s cílem zvýšení účinnosti, modernizace soustav osvětlení budov a průmyslových areálů, snižování energetické náročnosti výrobních a technologických procesů, využití odpadní energie ve výrobních procesech či instalace obnovitelných zdrojů energie nebo akumulace elektrické energie.

Na jeden projekt může uchazeč získat podporu ve výši až 200 mil. Kč. Alokace na tuto výzvu je stanovena ve výši 1 mld. Kč.

Kdo může o dotaci žádat:

- Malé, střední i velké podniky

Na co se dotace vztahuje:

- Výdaje na dlouhodobý hmotný majetek
- Výdaje na dlouhodobý nehmotný majetek k provozování dlouhodobého hmotného majetku
- Energetický posudek
- Projektová dokumentace
- Inženýrská činnost
- Výdaje na organizaci výběrových řízení

Výše dotace na jeden projekt:

- 0,5 mil. Kč – 200 mil. Kč

Míra podpory na jeden projekt:

- Maximálně 50 % způsobilých výdajů pro malé podniky
- Maximálně 40 % způsobilých výdajů pro střední podniky
- Maximálně 30 % způsobilých výdajů pro velké podniky

Příjem žádostí:

- Do 30. dubna 2021

Jedná se o průběžnou výzvu. Projekt musí být realizován na území České republiky, mimo území hlavního města Prahy, kdy rozhoduje skutečné místo, kde je projekt realizován.

Výzva Úspory energie s EPC (Energy Performance Contracting)

Výzva Úspory energie s EPC podporuje projekty zaměřené na snížení energetické náročnosti podniku. Specifikem této výzvy je metoda financování úspor, kdy se jedná o zajištění financování formou splátek z výsledných, smluvně deklarovaných úspor. Projekt a jednotlivá úsporná opatření tak jsou financována z budoucích úspor, které budou využity ke splacení investičních nákladů. Další podmínkou je smlouva o EPC, kterou žadatel uzavírá s tzv. ESCO (Energy Service Company), jež zajistí realizaci energeticky úsporných opatření. Energetické úspory jsou zároveň finančně vyjádřeny, tudíž v případě jejich nedosažení ESCO tyto nedosažené úspory žadateli finančně kompenzuje.

Pokud vás toto téma zajímá, přečtěte si o [EPC](#) článek nebo si pusťte [stream](#), v němž se naši odborníci této metodě věnovali.

Podporovány jsou aktivity jako například rekonstrukce a modernizace zařízení na výrobu energie pro vlastní spotřebu, rozvodů elektřiny, plynu a tepla s cílem zvýšení účinnosti, modernizace soustav osvětlení budov a průmyslových areálů, snižování energetické náročnosti výrobních a technologických procesů, využití odpadní energie ve výrobních procesech či instalace obnovitelných zdrojů energie nebo akumulace elektrické energie.

Na jeden projekt může uchazeč získat podporu ve výši až 200 mil. Kč. Alokace na tuto výzvu je stanovena ve výši 0,5 mld. Kč.

Kdo může o dotaci žádat:

- Malé, střední i velké podniky

Na co se dotace vztahuje:

- Výdaje na dlouhodobý hmotný majetek
- Výdaje na dlouhodobý nehmotný majetek k provozování dlouhodobého hmotného majetku
- Energetický posudek
- Projektová dokumentace
- Inženýrská činnost
- Výdaje na organizaci výběrových řízení

Výše dotace na jeden projekt:

- 0,5 mil. Kč – 200 mil. Kč

Míra podpory na jeden projekt:

- Maximálně 50 % způsobilých výdajů pro malé podniky
- Maximálně 40 % způsobilých výdajů pro střední podniky
- Maximálně 30 % způsobilých výdajů pro velké podniky

Příjem žádostí:

- Předběžné žádosti: 8. prosince 2020 – 31. března 2021
- Žádosti o podporu: 1. dubna 2021 – 30. září 2021

Jedná se o průběžnou výzvu. Projekt musí být realizován na území České republiky, mimo území hlavního města Prahy, kdy rozhoduje skutečné místo, kde je projekt realizován.

Antonín Weber

antoweber@deloittece.com

Lucie Tížková

ltizkova@deloittece.com

Hlídáte si limity pro podporu z programů COVID či Antivirus?

Česká vláda představila v uplynulých měsících řadu programů podpory, které mají podnikatelům zasaženým pandemií covid-19 pomoci překlenout období omezené hospodářské aktivity. Podporu poskytovanou v jednotlivých programech lze v zásadě čerpat souběžně, v některých případech je však nutné hlídat si dodržení maximálního limitu podpory pro jeden podnik. Jaké programy se do limitu zahrnují a co vše se započítává? A co je vlastně míněno „jedním podnikem“?

Na jaké programy podpory se (ne)vztahuje maximální limit?

Programy podpory jsou přijímány na základě tzv. Dočasného rámce pro opatření státní podpory schváleného Evropskou komisí. Ten stanovuje maximální limit podpory ve výši 800 000 eur (tedy necelých 21 mil. Kč), který mohou jednotlivé členské státy poskytnout „jednomu podniku“ ve formě přímých plateb nebo třeba daňových a úvěrových zvýhodnění. Zvláštní strop podpory se uplatní pro podniky činné v zemědělské prvovýrobě (do 100 000 eur) nebo v odvětví rybolovu (120 000 eur).

Do souhrnného limitu se však započtou jen některé podpory poskytnuté dle Dočasného rámce. Zmínovaných necelých 21 mil. Kč tedy v souhrnu nesmí přesáhnout podpory poskytnuté v programech Antivirus Plus (100% kompenzace mzdových nákladů), COVID ubytování nebo program OP Zaměstnanost. Pro účely výpočtu, zda je maximální limit na jeden podnik dodržen, se přitom započte veškerá podpora poskytnutá v jednotlivých programech.

Do maximálního limitu se naopak nepočítá podpora vyplacená z některých dalších programů, přestože jsou také poskytovány na základě Dočasného rámce. Jedná se především o velmi často využívané programy Antivirus A a B (80%, resp. 60% kompenzace mzdových nákladů) či COVID technologie (podpora produkce zdravotnických a ochranných prostředků).

Pokud je jeden podnik příjemcem podpory ve více členských státech, podpory se nesčítají a limit platí pro každou zemi zvlášť. Lze tedy čerpat podporu do výše 800 000 eur v České republice a další podporu do výše dalších 800 000 eur např. v Německu.

Co všechno tvoří „jeden podnik“?

Důležité také je, že do limitu se nepočítá pouze podpora poskytnutá konkrétnímu subjektu (např. jedné akciové společnosti), dodržení limitu se sleduje na úrovni „jednoho podniku“.

Pojem „jeden podnik“ je definovaný právem EU a spadají do něj v zásadě veškeré právnické osoby, tuzemské i zahraniční, mezi kterými existují vztahy vzájemného ovládnutí a kontroly (faktické i právní). Posouzení okruhu subjektů, které tvoří „jeden podnik“, je tak poměrně komplexní a spočívá např. v posouzení hlasovacích práv, pravomocí jmenovat či odvolávat členy orgánů právnické osoby nebo zvláštních ujednání v zakladatelských dokumentech.

Důsledky nedodržení limitu

Pokud nebude limit 800 000 eur pro jeden podnik dodržen, hrozí, že příjemce bude muset část či celou již vyplacenou podporu vrátet. Vzhledem k tomu, že ověření dodržení limitu je především otázkou administrativní kontroly, lze očekávat, že se poskytovatelé podpor na dodržení tohoto limitu v budoucnu zaměří. Chcete-li mít jistotu, že limit nepřekročíte, neváhejte se na nás obrátit.

Martin Černý

mcerny@deloitte.com

Martin Vejtasa

mvejtasa@deloitte.com

Kontakty

V případě, že se Vás tato problematika dotýká, rádi Vám poskytneme podrobné informace. Prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Dotace CZ

Luděk Hanáček

lhancek@deloitte.com

Antonín Weber

antoweber@deloitte.com

Dotace a investiční pobídky SK

Martin Rybar

mrybar@deloitte.com

Investiční pobídky

Daniela Hušáková

dhusakova@deloitte.com

Deloitte Advisory, s. r. o.

Churchill I

Italská 2581/67

120 00 Praha 2 – Vinohrady

Česká republika

Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

dReport: Leden 2021

Zalistujte si v pravidelném přehledu účetních novinek.

Nové interpretace Národní účetní rady I-42 a I-43

V následujícím článku krátce shrneme hlavní body nových interpretací Národní účetní rady I-42 – Cizoměnové pohledávky s opravnou položkou a I-43 – Poskytnuté zálohy vedené v cizí měně.

Interpretace Národní účetní rady

Interpretace vyjadřují odborný názor Národní účetní rady na praktickou aplikaci českých účetních pravidel. Interpretace nejsou právně závazné. Jejich cílem je přispívat k formulaci optimálních a jednotných postupů v oblasti účetnictví a účetního výkaznictví. Zabývají se především otázkami, které nejsou českými účetními předpisy řešeny nebo jsou řešeny nedostatečně, a oblastmi, které jsou v účetní praxi řešeny nejednotně.

Interpretace I-42 – Cizoměnové pohledávky s opravnou položkou

Interpretace I-42 (dále jen „Interpretace“) byla vydána v listopadu 2020 s cílem stanovit účetní řešení při vykazování kurzového rizika, které vyplývá z pohledávek snížených o opravné položky.

V zákoně o účetnictví je v § 4 odst. 12 uvedeno, že pohledávky i opravné položky k nim vytvořené se vedou v české měně a současně v cizí měně. Účetní praxe v této souvislosti řešila například otázku, zda u opravných položek vznikají kurzové rozdíly, kam účtovat kurzové rozdíly vzniklé z přepočtu pohledávky v cizí měně a kam ty, které vznikly z přepočtu opravných položek.

Interpretace sice neobsahuje přesný účetní postup, ale uvádí důležité východisko, totiž že kurzové riziko u cizoměnových pohledávek vyplývá pouze z budoucích peněžních toků (příjmů), u nichž účetní jednotka očekává, že je v budoucnu obdrží. Ve zdůvodnění Interpretace je uvedeno, že ta část pohledávky, k níž je vytvořena opravná položka, již nepředstavuje s dostatečnou pravděpodobností budoucí peněžní tok, protože účetní jednotka neočekává její úhradu, a tak u ní ani nehrozí zisk nebo ztráta plynoucí ze změny kurzu. Dle Interpretace tedy kurzový rozdíl u cizoměnové pohledávky vzniká **pouze z netto hodnoty pohledávky**, tj. z hodnoty pohledávky snížené o související opravnou položku (vyjádřené v cizí měně). Tento kurzový rozdíl se vykazuje ve výsledku hospodaření **v rámci finančního výsledku** hospodaření.

Interpretace také rozebírá dva v praxi často využívané přístupy k účtování kurzových rozdílů u pohledávek a souvisejících opravných položek:

A. Kurzový rozdíl z přepočtu cizoměnové pohledávky se účtuje do **finančních** výnosů a nákladů. Opravná položka vytvořená k cizoměnové pohledávce je také přepočtena a vzniklý rozdíl je zaúčtován do **provozních** výnosů a nákladů (jako změna opravné položky). Dle Interpretace tento přístup nereflakuje věrné zobrazení kurzového rizika v účetnictví.

B. Kurzový rozdíl z přepočtu cizoměnové pohledávky se účtuje do **finančních** výnosů a nákladů. Opravná položka vytvořená k cizoměnové pohledávce je také přepočtena a vzniklý rozdíl je zaúčtován do finančních výnosů a nákladů. Dle Interpretace toto řešení sice reflektuje věrné zobrazení kurzového rizika v účetnictví, ale je při něm přepočítána celá (brutto) hodnota pohledávky, přestože budoucí peněžní tok objektivně vzniká jen u té části pohledávky, jejíž úhradu lze očekávat. Výsledek je ale při této metodě správně vykázán jako kurzový rozdíl z netto pohledávky.

Celý text Interpretace I-42 naleznete na webových stránkách [Národní účetní rady](#).

Výše popsaná situace je samozřejmě zjednodušená, pracuje pouze s jednou pohledávkou a pracuje pouze se změnou kurzu. V praxi je situace mnohem pestřejší a složitější. Často nastane souběh, kdy dochází jednak ke změně kurzu a jednak i k navýšení procent opravné položky k pohledávce. Oba efekty je potřeba zohlednit v účetnictví odděleně.

Účetní jednotky dále často mají více pochybných cizoměnových pohledávek, z různých účetních období, mnohdy mají ve svém účetním softwaru nastavené algoritmy jak pro propočtení kurzových rozdílů, tak pro automatický výpočet a zaúčtování opravné položky (naproti tomu jiné účetní jednotky si propočtou opravné položky mimo systém, např. v Excelu, a tyto pak jedním zápisem zanesou do účetnictví). Technické řešení bude u různých účetních jednotek velmi individuální.

Interpretace I-43 – Poskytnuté zálohy vedené v cizí měně

Interpretace I-43 (dále jen „Interpretace“) byla vydána v říjnu 2020 a jejím cílem je stanovit účetní řešení při vykazování **záloh poskytnutých** v cizí měně v účetní závěrce. Otázku přijatých záloh v cizí měně Interpretace neřeší.

Interpretace rozlišuje, zda je poskytnutá záloha částí celkové pořizovací ceny majetku (služby), nebo pohledávkou.

Poskytnutá záloha je částí celkové pořizovací ceny majetku nebo služby

Pokud je dodání předmětu smlouvy očekáváno, je poskytnutá záloha v účetnictví důsledkem úhrady (části) pořizovací ceny majetku nebo služby před jejich vlastním dodáním a představuje ve své podstatě samostatnou (dílní) část celkové pořizovací ceny nakupovaného majetku či služby a účtuje se následovně:

- Zůstatek poskytnuté zálohy je přepočten na Kč k datu poskytnutí peněžních prostředků, k rozvahovému dni se už nepřepočítává, a kurzový rozdíl tedy nevzniká.

- Poskytnutá záloha je v rozvaze vykazována dle povahy pořizovaného majetku v rámci dlouhodobého majetku nebo zásob. Při pořízení služby pak jako náklady příštích období.
- V době dodání majetku nebo služby nedochází souběžně k přepočtu částky poskytnuté zálohy dle aktuálního kurzu.
- Pokud je před dodáním majetku nebo služby poskytnuto více záloh, každá zálohová platba je přepočtena historickým měnovým kurzem (k datu poskytnutí peněžních prostředků).

Ve zdůvodnění Interpretace je uvedeno, že tyto poskytnuté zálohy se ve své ekonomické podstatě shodují s vymezením nákladů příštích období, jejichž způsob účtování je popsán v I-37 Časové rozlišení a cizí měna.

Pokud jsou u poskytnutých záloh, u kterých se neočekává jejich navrácení, vykazovány kurzové rozdíly z přepočtu poskytnutých záloh, dle zdůvodnění Interpretace to „lze považovat za postup, který je v rozporu se zajištěním věrného a poctivého obrazu finanční situace, potažmo finanční výkonnosti účetní jednotky v účetní závěrce“ – jak uvádí Interpretace, a to přestože ČÚS č. 006 v odstavci 2.2. evokuje přecenění cizoměnových záloh a vznik kurzového rozdílu při zúčtování faktury a zálohy.

Poskytnutá záloha je cizoměnovou pohledávkou

Pokud je pravděpodobné, že nedojde k dodání majetku nebo služby a očekává se vrácení peněžní částky, je poskytnutá záloha cizoměnovou pohledávkou a postupuje se následovně:

- Zůstatek poskytnuté zálohy se přepočítává kurzem k rozvahovému dni a kurzový rozdíl se účtuje do finančního výsledku hospodaření.
- Poskytnutá záloha je v rozvaze vykazována v rámci pohledávek.

Celý text Interpretace I-43 naleznete na webových stránkách [Národní účetní rady](#).

Závěr

Implementace obou interpretací je plně na bedrech účetní jednotky – samotné interpretace nijak neřeší praktický přechod na navrhovanou koncepční řešení, tedy zda aplikovat retrospektivně (jako změnu účetní metody, případně za jakých okolností jako opravu chyby), prospektivně, nebo eventuálně jakousi kompromisní kombinací těchto postupů. To s sebou nese i daňová rizika.

Doporučujeme proto pečlivě zvážit okolnosti jednotlivých případů, jejich významnost, potenciální rizika a daňové konsekvence.

V případě potřeby se neváhejte obrátit na naše odborníky.

Zdroj: www.nur.cz

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Uzavírání roku 2020 v účetní závěrce dle IFRS

Přinášíme stručný přehled nových a novelizovaných standardů a interpretací účinných pro účetní období končící v prosinci 2020 a později.

Obecně však platí, že účetní jednotky mohou nové a novelizované standardy a interpretace začít používat před datem jejich účinnosti (podrobnosti viz jednotlivé standardy a interpretace).

Upozorňujeme na nutnou obezřetnost ve vztahu k dřívějšímu dodržování standardů a interpretací u společností, které sestavují účetní závěrku podle IFRS ve znění přijatém Evropskou unií. Standardy, interpretace a úpravy stávajících standardů, které nebyly schváleny k používání v EU, nemohou být použity společností sestavující svou účetní závěrku dle IFRS ve znění přijatém Evropskou unií.

Pokud jsme se již o konkrétním standardu nebo interpretaci rozepsali podrobněji v některém z předchozích vydání Účetních novinek, uvádíme odkaz na příslušný zpravodaj. Již vydané Účetní novinky jsou k dispozici na našem blogu dReport.cz. Jako vždy platí, že účetní jednotky se musejí se standardy a interpretacemi samy seznámit a zjistit, které změny se jich konkrétně dotknou.

Pokud jsou standard nebo interpretace používány před datem jejich účinnosti, je nutno tuto skutečnost zveřejnit v účetní závěrce.

I v případech, kdy účetní jednotka neplánuje implementaci standardu nebo interpretace před datem jejich účinnosti, musí mít přehled o tom, které standardy a interpretace jsou vydávány, aby mohla splnit požadavek standardu IAS 8 *Účetní pravidla, změny v účetních odhadech a chyby* a zveřejnit možné dopady vydávaných, ale doposud neúčinných standardů a interpretací ve svých účetních závěrkách. Tato povinnost se vztahuje také na standardy a interpretace dosud neschválené k užívání v EU.

Doporučujeme proto sledovat i další nově vydávané novely standardů a interpretace, které budou schváleny do data vydání účetní závěrky společnosti. O těchto novinkách budeme aktuálně informovat na webových stránkách www.iasplus.com a v našich Účetních novinkách.

Data účinnosti nových IFRS vydaných radou IASB a nových IFRS ve znění přijatém Evropskou unií se mohou lišit.

Nové a novelizované standardy

V následujících tabulkách naleznete kompletní seznam nových a novelizovaných standardů, které byly vydány k 20. lednu 2021 a které jsou buď účinné pro účetní období končící 31. prosince 2020, nebo je možné jejich dřívější použití.

Všechny vydané Účetní novinky jsou k nahlédnutí na [našem blogu](#).

Standardy a interpretace účinné pro účetní období končící 31. prosince 2020

Úpravy standardů		Účinné pro období začínající uvedeným datem nebo po tomto datu	Účinné v EU pro období začínající uvedeným datem nebo po tomto datu	Účetní novinky
IFRS 3	Úpravy standardu IFRS 3 <i>Definice podniku</i>	1. ledna 2020	1. ledna 2020	prosinec 2018 duben 2020
IFRS 9, IAS 39 a IFRS 7	Úpravy standardů IFRS 9, IAS 39 a IFRS 7 <i>Reforma referenčních úrokových sazeb</i>	1. ledna 2020	1. ledna 2020	říjen 2019 leden 2020
IAS 1 a IAS 8	Úpravy standardů IAS 1 a IAS 8 <i>Definice pojmu „významný“</i>	1. ledna 2020	1. ledna 2020	prosinec 2018 leden 2020
Různé IFRS	<i>Změny odkazů na koncepční rámec ve standardech IFRS</i>	1. ledna 2020	1. ledna 2020	červen 2018 červenec 2018 leden 2020

Možné dřívější použití pro účetní období končící 31. prosince 2020

Nové standardy		Účinné pro období začínající uvedeným datem nebo po tomto datu	Účinné v EU pro období začínající uvedeným datem nebo po tomto datu	Účetní novinky
IFRS 17	<i>Pojistné smlouvy a úpravy IFRS 17</i>	1. ledna 2020	Dosud neschváleno k použití v EU	červenec 2017 září 2020
Úpravy standardů		Účinné pro období začínající uvedeným datem nebo po tomto datu	Účinné v EU pro období začínající uvedeným datem nebo po tomto datu	Účetní novinky
IFRS 3	Úpravy IFRS 3 <i>Odkaz na Konceptní rámec</i>	1. ledna 2022	Dosud neschváleno k použití v EU	květen 2020
IFRS 4	Úpravy IFRS 4 <i>Prodloužení přechodné výjimky z uplatňování IFRS 9</i>	1. ledna 2021	1. ledna 2021	září 2020 leden 2021
IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 a IFRS 16	Úpravy IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 a IFRS 16 <i>Reforma referenčních úrokových sazeb – fáze 2</i>	1. ledna 2021	1. ledna 2021	září 2020 leden 2021
IFRS 10 a IAS 28	Úpravy IFRS 10 a IAS 28 <i>Prodej nebo vklad aktiv mezi investorem a přidruženým nebo společným podnikem</i>	Datum účinnosti bylo radou IASB dočasně odstraněno	Dosud neschváleno k použití v EU	říjen 2014
IFRS 16	Úpravy IFRS 16 <i>Úlevy na nájmem v souvislosti s pandemií COVID-19</i>	1. června 2021	1. června 2021	červen 2020 říjen 2020
IAS 1	Úpravy IAS 1 <i>Klasifikace závazků jako krátkodobé a dlouhodobé</i>	1. ledna 2023	Dosud neschváleno k použití v EU	leden 2020 září 2020
IAS 16	Úpravy IAS 16 <i>Příjmy před zamýšleným použitím</i>	1. ledna 2022	Dosud neschváleno k použití v EU	květen 2020
IAS 37	Úpravy IAS 37 <i>Nevýhodné smlouvy – Náklady na splnění smlouvy</i>	1. ledna 2022	Dosud neschváleno k použití v EU	květen 2020
Různé standardy	<i>Roční zdokonalení IFRS – cyklus 2018–2020 (Úpravy IFRS 1, IFRS 9, IFRS 16 a IAS 41)</i>	1. ledna 2022	Dosud neschváleno k použití v EU	květen 2020

Ve zvláštním vydání publikace [IFRS in Focus – Closing out 2020](#) jsou uvedeny problémy týkající se účetního výkaznictví, které mohou být relevantní pro roky končící dne 31. prosince 2020 nebo po tomto datu v souvislosti s dopadem epidemie covidu-19 a také s ohledem na oblasti, na něž se zaměřují regulační orgány, ale i v návaznosti na současné hospodářské prostředí nebo změny účetních standardů. Tato 17stránková publikace obsahuje následující témata:

- Zveřejnění úsudků a odhadů
- Schopnost podniku pokračovat ve své činnosti
- Prezentace položek souvisejících s epidemií covidu-19 ve výkazu zisků a ztrát
- Využití jiných než všeobecně uznávaných účetních principů (GAAP) nebo alternativních měřítek výkonnosti
- Řízení rizika likvidity
- Očekávané úvěrové ztráty
- Posouzení snížení hodnoty aktiv

- IFRS 16 *Leasingy*
- IFRS 15 *Výnosy ze smluv se zákazníky*
- Informace o financování účetní jednotky
- Vykazování dopadů daně z příjmů
- Brexit a účetní závěrka za rok 2020
- Reforma referenčních úrokových sazeb
- Klimatické změny
- Měna a hyperinflace

Zdroje: [IFRS in Focus – Closing out 2020](#), www.iasplus.com

Jitka Kadlecová

jkadlecova@deloittece.com

Vzorová účetní závěrka dle IFRS ve znění přijatém EU

Na webových stránkách Deloitte nyní naleznete vzorovou konsolidovanou účetní závěrku dle IFRS ve znění přijatém Evropskou unií za rok končící 31. prosince 2020, a to v češtině i angličtině.

Tato verze, která je ke stažení na [webu Deloitte](#), je určena společností, jež připravují svou účetní závěrku **v souladu s IFRS ve znění přijatém Evropskou unií za účetní období končící 31. prosince 2020.**

Zároveň tato vzorová účetní závěrka nezachycuje dopad nových a novelizovaných standardů a interpretací, které nejsou závazně účinné v EU od 1. ledna 2020.

Verze vzorové konsolidované účetní závěrky sestavené **v souladu s IFRS v podobě vydané radou IASB** za účetní období končící 31. prosince 2020 je k dispozici na www.iasplus.com.

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Úpravy IFRS 4 přijaty pro použití v Evropské unii

Dne 15. prosince 2020 přijala Evropská komise úpravy standardu IFRS 4 *Pojistné smlouvy – Prodloužení přechodné výjimky z uplatňování IFRS 9 pro použití v Evropské unii*. Datum účinnosti úprav v Evropské unii je stejné jako datum účinnosti stanovené radou IASB (účetní období začínající dne 1. ledna 2021 nebo později). Dřívější aplikace je možná.

Úpravy IFRS 4 byly vydány společně s úpravami IFRS 17 *Pojistné smlouvy* v červnu 2020. Úpravy IFRS 4 mění pevně stanovené datum vypršení přechodné výjimky z aplikace standardu IFRS 9 *Finanční nástroje*, která je uvedena ve standardu IFRS 4 *Pojistné smlouvy*, takže účetní jednotky budou muset použít standard IFRS 9 pro roční účetní období začínající dne 1. ledna 2023 nebo později (místo 1. ledna 2021).

O úpravách jsme podrobně informovali v našich [Účetních novinách v září 2020](#).

Zdroje: www.iasplus.com, [Úpravy IFRS 4](#)

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Úpravy IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 a IFRS 16 přijaty pro použití v Evropské unii

Dne 13. ledna 2021 Evropská komise přijala úpravy standardů IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 a IFRS 16 *Reforma referenčních úrokových sazeb – fáze 2 pro použití v Evropské unii*. Datum účinnosti úprav v Evropské unii je stejné jako datum účinnosti stanovené radou IASB (účetní období začínající dne 1. ledna 2021 nebo později). Dřívější aplikace je možná.

Úpravy byly vydány radou IASB v srpnu 2020 a umožňují účetním jednotkám reflektovat účinky přechodu z referenčních úrokových sazeb, jako jsou úrokové sazby na mezibankovním trhu (IBOR), na alternativní referenční úrokové sazby bez takových dopadů na účetnictví, které by uživatelům účetních závěrek neposkytly užitečné informace.

Úpravy ovlivňují mnoho účetních jednotek, zejména pak ty, na jejichž finanční aktiva, finanční závazky a závazky z leasingu se vztahuje reforma referenčních úrokových sazeb, a ty, které uplatňují požadavky zajišťovacího účetnictví uvedené v IFRS 9 nebo IAS 39 na zajišťovací vztahy, na něž má reforma dopad.

Změny se vztahují k modifikaci finančních aktiv, finančních závazků a závazků z leasingu, dále ke specifickým požadavkům zajišťovacího účetnictví a požadavkům na zveřejnění podle IFRS 7 a doprovázejí úpravy týkající se modifikací a zajišťovacího účetnictví.

Tyto úpravy platí pro všechny účetní jednotky a nejsou dobrovolné.

Úpravy jsou účinné pro roční účetní období začínající 1. ledna 2021 nebo později a uplatní se retrospektivně. Dřívější použití je povoleno.

O úpravách jsme podrobně informovali v našich [Účetních novinách v září 2020](#).

Zdroje: www.iasplus.com, [Úpravy IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 a IFRS 16](#)

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Stav schvalování IFRS v Evropské unii

Evropská poradní skupina pro účetní výkaznictví (EFRAG) aktualizovala svou zprávu, v níž je popisován stav schvalování všech IFRS, tj. standardů, interpretací a jejich úprav, naposledy 14. ledna 2021.

Na schválení Evropské komise k použití v Evropské unii čekaly k 24. lednu 2021 následující dokumenty rady IASB:

Standardy

- IFRS 17 *Pojistné smlouvy* (vydáno v květnu 2017); včetně úprav standardu IFRS 17 (vydáno v červnu 2020)

Úpravy

- Úpravy standardu IFRS 3 *Odkaz na Koncepční rámec* (vydáno v květnu 2020)
- Úprava standardů IFRS 10 a IAS 28 *Prodej nebo vklad aktiv mezi investorem a jeho přidruženým či společným podnikem* (vydáno v září 2014)

- Úpravy standardu IAS 1 *Klasifikace závazků jako krátkodobé a dlouhodobé a Klasifikace závazků jako krátkodobé nebo dlouhodobé – odložení data účinnosti* (vydáno v lednu 2020 a v červenci 2020)
- Úpravy standardu IAS 16 *Příjmy před zamýšleným použitím* (vydáno v květnu 2020)
- Úpravy standardu IAS 37 *Nevýhodné smlouvy – náklady na splnění smlouvy* (vydáno v květnu 2020)
- *Roční zdokonalení IFRS – cyklus 2018–2020* (vydáno v květnu 2020)

[Zpráva o schvalování IFRS v EU](#)

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Nová publikace poukazuje na rozdíly v účetních standardech IFRS a US GAAP

Přecházíte z US GAAP na IFRS nebo naopak? Potřebujete posoudit možné rozdíly mezi oběma sadami účetních standardů a nevíte, kde začít? Obáváte se, že zdroje, které jste použili v minulosti, již nejsou aktuální poté, co v posledních několika letech došlo k přijetí řady nových standardů? Pak nahlédněte do naší nové publikace, která se problematice rozdílů mezi IFRS a US GAAP podrobně věnuje.

Vzhledem k rozsáhlému úsilí rad FASB a IASB směřujícímu ke konvergenci existuje dnes řada oblastí, v nichž jsou rozdíly ve srovnání s minulostí malé, např. vykazování příjmů. Na druhou stranu v jiných oblastech, jako jsou finanční nástroje a leasingy, klíčové rozdíly naopak vzrostly.

Náš odborný tým připravil komplexní publikaci zabývající se klíčovými rozdíly těchto dvou souborů norem, která pokrývá veškeré nové standardy účinné pro veřejné podnikatelské subjekty od 31. prosince 2019.

Publikace má 380 stran a je organizována dle klíčových témat. V rámci každého tématu najdete seznam situací, v nichž může často nastat nesoulad mezi IFRS a US GAAP, s následným vysvětlením podrobností a odkazy na příslušný pokyn.

Publikace je k dispozici na iasplus.com.

Pokud budete v této oblasti potřebovat další pomoc, neváhejte nás kontaktovat.

Gabriela Jindříšková
gjindriskova@deloittece.com

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z auditního oddělení společnosti Deloitte, s odbornou skupinou Deloitte na adrese CZ_Technical-Desk@deloittece.com nebo s jedním z následujících odborníků:

České účetnictví

Jarmila Rázková
jrazkova@deloittece.com

IFRS a US GAAP

Martin Tesař
mtesar@deloittece.com

Soňa Plachá
splacha@deloittece.com

Gabriela Jindříšková
gjindriskova@deloittece.com

Deloitte Audit s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

dReport: Leden 2021

Zalistujte si v pravidelném přehledu právních novinek.

Správně nastavený compliance program umožňuje vyvinít se z trestní odpovědnosti

Institut vyvinění právnické osoby z trestní odpovědnosti v trestním řízení za předpokladu funkčního a správně nastaveného compliance programu se do českého právního řádu dostal na základě inspirace ze zahraničí a po dobu své existence u nás prodělal řadu změn. Na rozdíl od zemí, jako je například Španělsko, Francie nebo Itálie, je právní úprava „možnosti vyvinění pomocí compliance programu“ v České republice velice stručná. Jak na tuto problematiku nahlíží třetí přepracované vydání metodiky Nejvyššího státního zastupitelství a některá soudní rozhodnutí z poslední doby?

Tematika compliance se však neustále vyvíjí, a proto udržet krok s dobou a dostát nejmodernějším trendům a požadavkům není pro právnické osoby jednoduchý úkol. Na uvedenou problematiku reaguje i poslední vydání [metodiky Nejvyššího státního zastupitelství](#) („NSZ“), jakož i některá tuzemská soudní rozhodnutí, která byla s ohledem na stále rostoucí čísla stíhaných a odsouzených právnických osob doposud napříč soudními instancemi přijata.

Postupy vyhodnocení compliance programů vyplývající z metodiky NSZ

I když má metodika NSZ sloužit primárně jako manuál pro orgány činné v trestním řízení při aplikaci § 8 odst. 5 zákona č. [418/2011](#) Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim („TOPO“), obsahuje řadu doporučení, kterými by se právnické osoby měly řídit, a částečně tak supluje nedostatečnou právní úpravu. Nynější, v řadě již třetí vydání metodiky NSZ rozpracovává předcházející vydání zejména z hlediska praktických doporučení pro postup orgánů činných v trestním řízení. Tyto postupy jsou zároveň cenným vodítkem pro právnické osoby při budování jejich vlastních compliance programů. Metodika vysvětluje, jaké jsou předpoklady spáchání trestného činu právnickou osobou se zaměřením na její vyvinění v trestním řízení, uvádí relevantní judikaturu v této oblasti a nově poskytuje i náhled na vyhodnocování compliance programů z hlediska jejich účinnosti.

Pro připomenutí, dle § 8 odst. 5 TOPO lze právnickou osobu zprostit trestní odpovědnosti, tedy jinými slovy právnická osoba se může vyvinít z trestní odpovědnosti. Vyvinění je možné tehdy, pokud právnická osoba vynaložila veškeré úsilí, které po ní bylo možno spravedlivě požadovat, aby spáchání protiprávního činu osobami uvedenými v TOPO zabránila. Takovýmto úsilím může být i správně zavedený a zejména funkční compliance program, který je vždy nutné podrobit vyhodnocení jeho komplexnosti, adekvátnosti a takzvanému „ušíť na míru právnické osobě“.

NSZ ve své metodice doporučuje státním zástupcům při vyhodnocení compliance programu využít postupu, který se skládá ze tří hlavních kroků:

Prvním krokem je vyhodnocení opatření právnické osoby se

zaměřením na spáchaný trestný čin, kde se uplatní tzv. tři pilíře compliance. Na prvním místě se jedná o pilíř prevence, jehož smyslem je vyhodnotit přijatá opatření právnické osoby z pohledu předvídatelnosti rizika spáchání trestného činu. Druhým pilířem je pilíř detekce, jehož cílem je posoudit vhodnost a účinnost přijatých opatření v oblasti, kde došlo k pochybení. Jedná se zejména o oblast kontrolních systémů, etických linek, whistleblowingu a podobných nástrojů. Posledním pilířem je pilíř reakce, kde je zkoumána reakce společnosti na zjištěné provinění. Reakce může být v rovině trestněprávní, občanskoprávní, ale i pracovněprávní.

Druhým krokem je vyhodnocení obecného přístupu právnické osoby k řízení compliance rizik, v rámci kterého je nutné se seznámit s chodem celé společnosti. Zejména je nutné se zaměřit na kvalitu řízení a správy právnické osoby a funkčnost jejího compliance programu.

Posledním krokem je vyhodnocení přístupu právnické osoby k plnění dalších závazků. Má se tím na mysli plnění jejich dlouhodobých závazků, zejména v oblasti daňových povinností, odvodů sociálního a zdravotního pojištění, či předchozí páchaní přeštoků a trestné činnosti. Taktéž i plnění povinností zveřejňovat informace ve veřejných rejstřících (např. obchodní rejstřík a zveřejňování zákonem stanovených dokumentů ve sbírce listin).

Mezi nejčastější znaky nefunkčního compliance programu řadí metodika NSZ zejména:

- Nedeklarování přístupu vrcholného managementu k dodržování compliance programu společnosti, porušování compliance programu vrcholovým managementem
- Neaktuálnost, formálnost a nepřehlednost vnitřních předpisů
- Zaměstnanci netuší, kde jsou dostupné vnitřní předpisy společnosti, a nemohou se tak s nimi seznámit
- Obava zaměstnanců z ohlašování protiprávního jednání ve společnosti
- Žádná reakční opatření vůči protiprávnímu jednání
- Nedostatečná školení zaměstnanců a managementu a jejich neseznámení s vnitřními etickými normami společnosti
- Žádná oznámení, dotaz či upomínka na zřízené etické lince společnosti
- Formalisticky vykonávaný audit
- Pouhé slepé převzetí compliance programu mateřské společnosti dceřinou společností

Metodika se taktéž dotýká otázky, kdo má existenci compliance

programů právnických osob v trestním řízení dokazovat: samotné právní osoby, nebo orgány činné v trestním řízení? Znění předešlé metodiky NSZ (druhé aktualizované vydání z roku 2018) de facto popisovalo přenesení důkazního břemene na právnícké osoby. Vyplývalo z ní, že právnícké osoby by se měly v trestním řízení aktivně bránit a „spolupracovat“ s orgány činnými v trestním řízení, aby mohlo dojít k naplnění nezbytného předpokladu vyvinění, a to „vynaložení veškerého úsilí“, stanoveného § 8 odst. 5 TOPO. Aktuální metodika NSZ dřívější závěr o přenesení důkazního břemene na právníckou osobu modifikuje. Z nové metodiky NSZ tak vyplývá, že navrhování důkazů (např. o existenci compliance programu) právníckou osobou v trestním řízení je jejím právem, nikoliv povinností. Odpovědnost za náležité objasnění věci mají orgány činné v trestním řízení, které jsou povinny vyhledávat důkazy svědčící ve prospěch i neprospěch obviněné právnícké osoby (tzv. zásada vyšetřovací), a tedy i důkazy o existenci a dostatečnosti compliance programu. Rozhodnými skutečnostmi o vyvinění právnícké osoby se tedy musí z úřední povinnosti zabývat orgány činné v trestním řízení, nikoliv jen samotná právnícká osoba. Compliance programy tak neztrácejí na důležitosti a budou i nadále nezbytnou podmínkou pro „vyvinění se“ právnícké osoby, bude však vždy záležet na procesní strategii obhajoby, zda a případně v jakém rozsahu bude v trestním řízení předkládat důkazy o jejich existenci. Přestože lze očekávat, že společnosti budou i nadále s orgány v trestním řízení spolupracovat a poskytovat jim součinnost, lze výslovné odmítnutí obráceného důkazního břemene v aktuální metodice NSZ nepochybně považovat z pohledu obhajoby právnícké osoby za přínosné a v souladu se základními zásadami trestního řízení.

Praktická doporučení pro compliance programy vyplývající ze soudních rozhodnutí:

Téma compliance a trestní odpovědnosti právnických osob už není v tuzemsku úplnou novinkou, odpovídá tomu i postupně se formující judikatura k této oblasti. Soudy se snaží postupně upřesňovat, jak má obecně compliance program vypadat, a tedy jak se má právnícká osoba chovat, aby „prošla testem veškerého úsilí“ předvídaného § 8 odst. 5 TOPO.

Jako významné vnímáme v tomto ohledu i rozhodnutí Krajského soudu v Praze, které se nastavením a podobou compliance programu vcelku komplexně zaobíralo. Z odůvodnění uvedeného rozhodnutí vyplývá, že aby se právnícká osoba vyhnula trestní odpovědnosti a zůstalo pouze u trestní odpovědnosti fyzické osoby (např. konkrétního zaměstnance), je nutné, aby její compliance program obsahoval specifická a individuální opatření, tzv. šitá na míru dané právnícké osobě. Právnícká osoba musí sama posoudit, jaká rizika vyplývají z její činnosti a u kterých osob přichází v úvahu páčání trestné činnosti, jež může být právnícké osobě přičítána. Jako velmi důležité je hodnoceno nastavení kontrolních mechanismů, které jsou schopny odhalit daný druh trestné činnosti, a s nimi spojené uplatňování sankcí právnícké osoby vůči provinilcům.

Dalším velmi důležitým aspektem při posuzování compliance programu společnosti je tzv. firemní kultura právnícké osoby, která dle soudu představuje nejdůležitější faktor ovlivňující dodržování interních pravidel a etického chování právnícké osoby.

Součástí této kultury jsou zásady řádné správy a řízení právnícké osoby. Tato firemní kultura může být jak psaná ve formě etického kodexu, tak i nepsaná, předávaná ve formě školení či způsobu vedení právnícké osoby managementem (tzv. „tone from the top“). Soud klade důraz nejenom na komplexnost, ale zejména na vynutitelnost nastavených procesů ve společnosti, neboť: *„Významné není pouze zjištění, jaká je firemní kultura v dané právnícké osobě, jaký má obsah, zda systém řízení odpovídá daným standardům, ale především to, jak je ve skutečnosti prosazována a jaký vzor či směr udává vedení právnícké osoby. Nejde tedy pouze o počet a rozsah administrativních opatření přijatých v rámci právnícké osoby k předcházení páčání trestné činnosti, ale především o jejich skutečnou efektivitu a vymahatelnost.“*

Soud se vyjadřoval i k tomu, jaké jednotlivé úrovně by měly být v compliance programu zavedeny, kdy na prvním místě zmiňuje preventivní hledisko, které představují opatření orientovaná na omezení a vyloučení faktorů, jež by jinak vedly ke spáchání trestného činu. Na prevenci by měla navazovat úroveň detekční, která je tvořena opatřeními zaměřenými na odhalení páčání či přípravu trestného činu v právnícké osobě. Poslední úroveň by mělo být reakční opatření, které souvisí s detekční úrovní. Dle názoru soudu mají přitom jednotlivé úrovně na sebe navazovat a vzájemně se doplňovat.

V neposlední řadě pak soud akcentuje roli vedení právnícké osoby ve vztahu k firemnímu compliance. Soud jednoznačně uvádí, že pokud je přičítáno obžalované právnícké osobě jednání členů jejich statutárních orgánů, kteří se ve většině případů na zavádění compliance programů a dohledu nad dodržováním firemní kultury podílejí, tak ani existence compliance programu a sebelepší firemní kultury v převážné většině případů k vyvinění nepovede. Pokud se členové statutárního orgánu dopustí trestného činu, který je právnícké osobě přičitatelný a trestný čin byl spáchán v zájmu nebo v rámci činnosti právnícké osoby, pak je takové jednání v přímém rozporu s compliance programy a firemní kulturou, které členové statutárního orgánu zaváděli za účelem takového jednání předejít. V těchto případech bude tedy aplikace § 8 odst. 5 TOPO přicházet v úvahu pouze velmi výjimečně, protože protiprávní jednání těchto osob v zastoupení právnícké osoby tvoří samotnou vůli právnícké osoby. Výjimku by mohl dle rozhodnutí představovat exces statutárního orgánu, o němž by se však mohlo jednat pouze v případě, *„že by byl v rozporu s opatřeními vyšší síly, stojícími mimo kontrolu daného statutárního orgánu, tedy např. v rozporu s efektivními opatřeními přijatými a kontrolovanými valnou hromadou jako nejvyšším orgánem společnosti nebo v rozporu s opatřeními uvedenými ve stanovách a kontrolovanými valnou hromadou“.*

Další aktuální rozhodnutí, která se vyjadřují k dílčím aspektům compliance programů a mohou tak posloužit jako inspirační zdroj při jejich implementaci ve společnostech, lze nalézt i v aktuální metodice NSZ:

Jedná se např. o rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové (sp. zn. 7 T 11/2015), ve kterém soud poukázal na skutečnost, že došlo-li ke spáchání protiprávního činu ve společnosti, neznamená to automaticky, že právnícká osoba nevynaložila veškeré úsilí, které lze na právnícké osobě spravedlivě požadovat, aby

spáchání protiprávního činu zabránila. Jak se v rozsudku uvádí: „(...) každá případná opatření, která u právnických osob mají zabránit trestné činnosti jejich zaměstnanců, budou vždy do určité míry nedostatečná a vždy lze najít způsob, jak tato opatření překonat. Nelze po právnické osobě požadovat, aby u každého svého pracovníka měla další osobu, která by pracovníka kontrolovala a bránila mu v páchání trestné činnosti.“ Soud poukázal zejména na nutnost přihlídnout k nezbytné míře úsilí, kterou společnost vynaložila k zabránění protiprávnímu jednání, jakož i reakci společnosti na případné protiprávní jednání.

Tématem delegace výkonu compliance funkce ve společnosti na specializovaný útvar/oddělení či osobu (tzv. Compliance officer / Compliance oddělení) ve spojení s povinností statutárních orgánů právnických osob jednat s péčí řádného hospodáře se zabýval ve svém rozsudku Nejvyšší soud (sp. zn. 31 Cdo 1993/2019), kde uvedl: „Při výběru třetí osoby musí představenstvo postupovat řádně, tj. musí vybírat tak, jak by činila jiná rozumně pečlivá osoba, musí vybrané osobě vymezit jasné zadání, poskytnout veškerou potřebnou součinnost a musí ji řídit a konečně musí výkon delegované působnosti přiměřeně kontrolovat, a to nejen osobně, nýbrž i za pomoci řádně nastavených kontrolních mechanismů.“ Je obecně známo, že odpovědnost za soulad fungování společnosti s právním řádem má vždy statutární orgán, a to na základě povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře. Co se týče zajištění agendy compliance ve společnosti, která s péčí řádného hospodáře úzce souvisí, lze ji delegovat na speciálně vytvořený útvar, který je svou odborností např. v oblasti řízení a posuzování rizik, firemního compliance a corporate governance specifický. Aby byl i v oblasti delegace zjevný prvek této péče, nesmí být ani daná osoba vybrána čistě z formálních důvodů, s nedostatkem zkušeností, vzdělání, praxe atd.

Dalším rozhodnutím týkajícím se vyvinění právnické osoby pomocí compliance programu je usnesení Nejvyššího soudu (sp. zn. 7 Tdo 110/2019), které se vymezuje k reálné funkčnosti compliance a uvádí, že pouhé formální zavedení compliance programu, který je pouze na papíře a není žádným způsobem vynučován či dodržován, nemůže a nepovede k vyvinění právnické osoby. Nejvyšší soud v usnesení uvádí: „(...) bylo zjištěno, že etický kodex obviněné je pouhým formálním aktem, jehož dodržování nebylo vynučováno jakýmkoli prostředky. (...) pro naplnění exkulpačního důvodu nepostačuje, pokud jsou uvedena opatření ve společnosti pouze „na papíře“, musí být zabezpečeno jejich faktické naplnění, kontrola přijatých opatření a vyhledávání jejich porušení (...)“

Jedinečnost právnické osoby a jejího compliance nastavení

Lze tedy shrnout, že konkrétní podoba compliance programu závisí na mnoha faktorech. Na prvním místě stojí zejména velikost společnosti a rizika související s její činností. U malých a středních podniků lze počítat s dílčími opatřeními, která nemusí být ani striktně formální povahy, vzhledem k možné rodinné povaze firemní kultury, která zde může oproti velkým společnostem panovat častěji. Naproti tomu u velkých nadnárodních společností bude posuzováno, jestli nebyl pouze převzat compliance program od mateřské společnosti a zda došlo k reálnému přizpůsobení compliance programu jedinečným požadavkům dceřiné společnosti. V každém případě bude státním zástupcem v trestním řízení posuzována reálná funkčnost přijatých opatření v tom smyslu, zda byla schopna předejít spáchání trestné činnosti, potažmo minimalizaci jejich následků, jakož i jak společnost na případnou trestnou činnost následně reagovala.

Compliance program, který vyhovuje požadavkům § 8 odst. 5 TOPO, nepředstavuje pouhá pravidla na papíře, ale je souborem etické firemní kultury, funkčních preventivních, detekčních a reakčních opatření, pravidelných školení zaměstnanců a vrcholného managementu a jasně deklarované podpory vedení, tzv. „tone from the top“. Neexistuje zde žádné „defaultní“ řešení pro všechny právnické osoby ani pro dokazování veškerého úsilí v trestním řízení, protože každá právnická osoba je jedinečná a u každé bude její compliance program vypadat jinak.

Jak to máte s compliance programem ve své společnosti vy? Začínáte a potřebujete pomoci s jeho nastavením? Nebo máte již zavedené compliance procesy a chcete ověřit, zda vyhovují moderním standardům, situaci na trhu a ošetřují aktuální (a nejenom) trestněprávní rizika? Případně je vaše společnost již vyšetřována pro podezření ze spáchání trestného činu? Potom neváhejte a obraťte se na nás. Rádi vám poskytneme kompletní multioborové poradenství, které v této oblasti zahrnuje právní, technologické i procesní aspekty.

Jaroslava Kračúnová
jkracunova@deloittece.com

František Kousal
fkousal@deloittece.com

Kontakty

Máte-li zájem o další informace ohledně služeb poskytovaných společnostmi Deloitte v České republice, obraťte se prosím na odborníky z právního oddělení:

Deloitte Legal s.r.o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika

Tel.: +420 246 042 100
www.deloittelegal.cz
[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), globální síť jejích členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) a každá z jejích členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL služby klientům neposkytuje. Více informací je uvedeno na adrese www.deloitte.com/about.

Společnost Deloitte je předním globálním poskytovatelem služeb v oblasti auditu a assurance, podnikového poradenství, finančního poradenství, poradenství v oblasti rizik a daní a souvisejících služeb. Naše síť členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích poskytuje služby čtyřem z pěti společností figurujících v žebříčku Fortune Global 500®. Chcete-li se dozvědět více o způsobu, jakým zhruba 264 000 odborníků dělá to, co má pro klienty smysl, navštivte www.deloitte.com.

Tato publikace obsahuje pouze obecné informace a společnost Deloitte Touche Tohmatsu Limited ani žádná z jejích členských firem či jejich spřízněných podniků (souhrnně „síť společností Deloitte“) jejím prostřednictvím neposkytuje odborné rady a služby. Přijetí jakéhokoliv rozhodnutí či jednání, které může mít dopad na Vaše finance či podnik, byste měli konzultovat s kvalifikovaným odborným poradcem. Žádný subjekt v rámci sítě společností Deloitte nenes odpovědnost za ztráty vzniklé jakýmkoli osobám v důsledku použití této komunikace.